प. नं. 30

२३५ श्री[illegible] — ३४ [illegible] प्रोफेसर[illegible]

ता. १७-७-[illegible] प्रियबंधु चि. डॉक्टर [illegible]

सप्रेम अनंत आशीर्वाद वि. वि.

पूज्य [illegible] कडून [illegible] त्यात २४ तारी. [illegible] हाती [illegible] [illegible] पाठविले आहे. [illegible] कारण [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] एकच [illegible] [illegible] [illegible] आहे. [illegible] आहे. [illegible] [illegible] [illegible] आहे. [illegible] [illegible] [illegible] असेल. आपणांस [illegible] आहे ना?

[illegible] आहे. [illegible] असेल [illegible]. [illegible] [illegible] आहे. [illegible]

हा हात [illegible] धरून कधी [illegible] [illegible]
[illegible] समजेना ? [illegible] आपण [illegible]
[illegible] हातातील व मनातील असे
कठीण आहात. हे असे कठीण असताना
मी [illegible] आपण आपल्या प्रकृती [illegible]
[illegible] लिहावयास [illegible] कठीण असावा
[illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible]
नाही. [illegible] [illegible] [illegible]
आपली प्रकृती [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ना करावी. [illegible] [illegible]
नाही आपल्या [illegible] नाही. आपले
[illegible] [illegible] आपल्याला [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
नाही. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
तरीही [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आपण [illegible] [illegible] नाही [illegible]!
[illegible] [illegible] [illegible] नाही म्हणून
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] आहे [illegible] [illegible]
[illegible] आहेत.

आपण [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] कठीण असावा [illegible]
आहे. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
तरी [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
तरी [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]
[illegible]." [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible]. आपली [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
नाही [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. आता आपली प्रकृती

होऊन आहेत. होतां मधू [illegible] कामात
कारण आहे आहे: तो हि फार आहे न
लेखणीचे भाग ६० ओळीपर्यंत उरले आहे
[illegible] [illegible] लिहीले नियमितपणे
वाचन [illegible] [illegible] होऊन आहे.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] नाही हे [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. इत्यादि इत्यादि [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
नाही.

त्यांच्या लोक सदिने आपण आपले प्रचार करीत राहिल्याने त्यांत त्यांतल्या वाट काढतील?

त्यांच्या प्रश्नांत आज्ञापत्रात प्रसंग पडत नाहीत व [illegible] तो [illegible] नाही [illegible] त्यांच्या हातांने [illegible] घेण्याचे [illegible].

आपल्या हिंदुस्थानच्या राज्याचे मांडणी व त्यांच्या पार्टी गुजराती [illegible] [illegible] निर्मिती [illegible] [illegible] [illegible] कारणाने [illegible] [illegible] [illegible] आहेत. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहेत [illegible] [illegible] [illegible] आहेत.

मि. [illegible] आपली [illegible] आहे [illegible] नाही.

डॉ. नाडकर्णी व डॉ. [illegible] यांचे कार्य [illegible] काम आहे.

त्यांच्या ते काम करीत आहेत. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Poonalur
24-7-12

241

My dear Narayan

Today too the mail is late and so nothing has been learnt as yet from you - I am doing well. I hope you the same - Be careful for your health. God is great - & he is to look after you at least as for myself I don't care for you in any way while my Dattatram is after you. Why should I care at all ——

G. Narayan

प. नं.
39

२४-८-१९४८ श्रीराम प्रसन्न

प्रियबंधु चि. डॉ. नारायणराव यांसी

स. ने. आ. अनेक आशीर्वाद वि. वि.

२९८ आपलें कार्ड आलें. २१ जूनचें [illegible]
[illegible] पत्र [illegible] मेट २० जूनचें [illegible]
मागील रविवारी हर्नियाचें [illegible]
६० वर्षांच्या [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] मागील [illegible]
आहे. [illegible]
[illegible] नाही. [illegible]
नाहीं [illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] नाही. तो [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. मागील [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. तो [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
नाहीं [illegible]

श्रीयुत आपटे यांना आपले कळविलं पत्र
मागील रविवारच्या पत्रांत आहे ते पोचल्याने
त्यांचे कडून उत्तर आलं नाही. ते २८ हजार
रुपयांत [illegible] घ्यावयाचे होते
असं ठरलं होतं पण त्यांनी निश्चित
ठरवली. माझे मते वकील २८ हजार पर्यंत
बोलले असल्याने असे वाटते. आज
पर्यंत त्यांचे वर [illegible]
किंवा [illegible] हजार [illegible] आहे पण
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] होती. [illegible]
वकील [illegible] आहेत. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
ते श्रीयुत आपटे यांचे कडे [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]

Sodii chloridi gr iii } [illegible]
Calc. chloride gr [illegible] }
Aqua ——— ℥ [illegible] }

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

948

Bombay City
31.7.14

My dear Narayan,

Although the mail is early today than it was before but still today too we did not get your letter in time. I don't understand why should that be the case. Whether you have dropped or what? The question stands like that before me?

I thought myself perhaps you 249
might have sent it to Hubble
now I will wait for it till Monday
and then to settle something. Your
Hindustanee Student has not come
to hand as yet. I don't know why. I
have still to wait most probably
until this Austrian Russia battle
ends. I intend to come and I will
be coming say today or tomorrow.
more in my next — Yours sincerely
Ramanujan

प.नं. 32 श्रेणं: कुशल श्रीरामप्रसन्न ८०१ नारायण
१५७ पुणे शहर

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांसी ३१-८-१४

सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष

आपणाकडून आलेली पत्र सुबक छापील मोठे व आकर्षक कव्हर एक अत्यंत मनोहर वही पर आलेली आपली छापील पाहून मन आनंदाने भरून आले. मुंबई [illegible] छापे पेशवे, ही छापाई सहज पदरी नयन मनोहर आहे. [illegible] नाही. अशा या छापाचा [illegible] पाहिल्यावर [illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible] आनंद [illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible] आपले [illegible] [illegible] आहे. [illegible] आहे [illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible] आहे [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नाही

[illegible]

[illegible]

४.

253

चि. कुमार विश्वनाथ बापूस हा [illegible] संदेश
पाठीं आपल्या आजोबांच्या [illegible]
[illegible]
होणा [illegible] ही अवस्थाही तो [illegible] आहे.
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
आपली [illegible] (श्री. [illegible]
[illegible]
आपल्या [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. आजो.
[illegible]
चि. सौ. [illegible]
[illegible] नाही.

[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] हे आशीर्वाद

[illegible]

પ.નં.
33

[illegible]   [illegible]   [illegible]
૭-૮-૧૪. [illegible]

પ્રિય બંધુ ચિ. ડૉ. નારાયણ જોશી

સપ્રેમ આનંદ [illegible]

[illegible]

[illegible]

५

256 प्रमाणावरच धार्मिक विचारांना केवळ
जेटली कडे गेला आहे तो विश्वविद्यापीठ
आणि त्याच्या [illegible] नाना [illegible]
आहे होते पण आमच्या विद्यार्थ्यांना [illegible]
वाचन करीत नाहीत [illegible] धार्मिक [illegible]
[illegible] चिंतन [illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] आहे त्यांची
[illegible] आणि आहे
[illegible]
नाही आहे [illegible]
उघडे आहेत [illegible] आहे [illegible].

ह्या आठवड्यात. कि. आठवडे [illegible]
आहे होते. त्यांनी [illegible] त्यांची
[illegible]
[illegible] होतो. पण त्यांनी [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] त्यांनी
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] त्यांच्या [illegible] आहेत.
[illegible] नाही आणि [illegible]
[illegible] पण [illegible] नाही
नाही. आणि [illegible] त्यांचे [illegible]
प्रश्नच न आहे.

[illegible] पडत आहे.
[illegible]
जितके जितके [illegible] होईल [illegible]
[illegible] होते [illegible] आहे. हा [illegible]
[illegible] आहेत.

आम्ही सर्वजण [illegible] आहोत.

चि. कुमार [illegible]
[illegible]
[illegible] नाहीं पण [illegible]
[illegible]
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहे
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहोत
[illegible]
[illegible] नाही.

[illegible]
[illegible] नाहीत
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

254

Poona City
1st Aug. 12.

My dear Narayan:

Yours not to hand the last months as well as this months as yet. What made you to miss last week. However whatever you might have but be writing at least a line which will take away our entire care. I am doing well with all other family members. Mr Khaparde who was in Calcutta meets me sometimes here in Poona. and has asked me to write you his Best compliments so next time you write him a chit I will hand over it to him. We have not recd your Hindustanee student as yet. Whether you have sent it or not How should we come to know about it. Nothing more.

This war which is going on now has made us to keep quiet from our ideas of coming over there. I do not know when this will be ended. till the time our ideas will not be quite away from the dam sure. They will be as fresh as they were before or even more than that too.

Be careful about your health. Write in detail about your holidays in Garo.

Expecting you to be regular in writing

yours

Gamarna

14.10 Ayrian
-- august 14

My dear Narayan 261

Your last two letter are to hand on last mail days. This time too the mail is later and we will receive your letter on Sunday most probably

Nothing more for the present more in Details about later

Yours aff
Gandhi

[illegible] श्री [illegible] [illegible]

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांस [illegible]

सप्रेम आशीर्वाद [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible] नाही [illegible]

[illegible]

[illegible] आहे.

[illegible] नाही.

[illegible] आहे. [illegible] नाही [illegible]

[illegible] नाही. [illegible] आहे [illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible] नाही. [illegible]

[illegible]

प.नं. श्री. कुशल श्रीराम प्रसन्न ४०१ नारायण पेठ

३५ २१-८-५५ पुणे शहर.

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांस [illegible]

सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष.

२६९ आपल्याकडून आलेले पत्र पोचले [illegible]

मागील [illegible] पत्र [illegible] उशीरा झाले आहे.

तारीख १८ जुलैचे व ३० जुलैचे पत्र १५ ऑगस्ट

रोजी मिळाले. आमचे यापुढे माझे निश्चित

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] झाले

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] २६ तारखेनंतर व ३० तारखे

चे आत [illegible] [illegible] आहे. आहे

[illegible] झाले आहे. [illegible] निश्चयाने

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] पाहिजे. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नाही

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] नाही. आपल्या [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] मिळाले [illegible]

पाहिजेत. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] मिळाले. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

आपण [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

"ज्ञानयज्ञा" तील "अमेरिकेतील स्त्रिया"
हे चोवेरेस. कुतूहल व मनोरंजन व अशाने
मुळे "विहार"च्या संपादकांनी विहार
मध्ये प्रसिद्ध करण्याचे कबूल केले
आहे. त्यामुळे तो दुसरीकडे पाठविता
आला नाही. प्रसिद्ध होताच तुमचे
कडे अंक पाठविला आहे. "मनोरंजन"
च्या संपादकांनी विनविल्या प्रमाणे
त्यांचे कडे "[illegible]" वगैरे त्यांचे
[illegible] संबंधाचा चारित्र्य त्यांच्या अंकाकडे
[illegible] पाठविला आहे. अद्यापही
तो पोचल्याचे. व परीक्षण [illegible]
[illegible] त्यांचे कडून उत्तर आले नाही
[illegible] ते येताच आपल्याकडे पाठवून
देईन. आपल्या [illegible] [illegible]
"[illegible]" "अमेरिकेतील प्रदर्शनाचे
[illegible]" [illegible] [illegible]
[illegible] आहे. त्याचा [illegible] [illegible]
[illegible] महाराष्ट्रांतील पूर्व
[illegible] मंडळीत. [illegible] [illegible] आहे
आहे [illegible] आहे. व महायुद्धामुळे
[illegible] [illegible] नाही [illegible]
[illegible] [illegible] आहेत. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] पाहण्यात आला नाही.
"हिंदुस्थानचा जागा हो" [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] प्रकाशकांनी [illegible]
[illegible] आहे. त्या संबंधाने [illegible]
विचारले [illegible] [illegible] [illegible]
होऊन पडला आहे. तो [illegible] [illegible]
आपल्या कडून [illegible] [illegible]
प्रत्येक [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आपला [illegible] आहे. [illegible]
प्रसिद्ध [illegible] प्रत्येक [illegible] [illegible]
आपल्या कडे [illegible] आहोत. [illegible] आपल्या
[illegible] [illegible] आले असावेत.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आल्या
[illegible] [illegible] आहे [illegible] [illegible]
[illegible] विचार आहे. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] आहे [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आहे. [illegible] [illegible]

आहे किंवा धर्माचा गाभा आहे. स्वातंत्र्याच्या युद्धा
पासूनच्या बलिदानाच आपल्या इतिहासात सर्व क्रांतिकारक
मोठे अत्यंत आवडते गीत आहे. स्वातंत्र्य
देवाची सेवा करून ठरविल्याचे काळे पाप
पडत नाहीत. त्याचे कारण माझ्या आवडत्या
तर देशाच्या कपड्यात स्वराज्य थोडा अर्थ
आहे. कारण पोटासाठी परदेशांशी
नोकरी मिळावी असे करणे असेच वाटू
लागते आहे. तरीही हे मी पूर्णपणे शुद्ध
धरतो आहे. ज्यांना शंका नाही. लोकांना
आपले तर पूर्णपणे स्वराज्य पण त्याचा
ठिकाण लागणारे असे तर विचारांवर काही
नको. असेच श्रीकृष्ण नोकर मरेस्तोवर
स्वदेश धार्मिक न करणार घरातून मी
स्वीकारले काळात आहे. "आहारे ममा
आपल्या इच्छे प्रमाणे लोकशाही धर्माचा
गुंफा पद्धतीने राजनीतीत आहे.

या आठवड्यात हरिभाऊ पंडितराव येथे
आणि नारायण वरदेशांचे काढून पत्रे पाहिलेत
नाहीत. आजच्या धर्माचे बारा वर्षांनंतर
ते बाबू हरणे आणि पत्रे आता होता व
त्याच्या वाडीतील सर्व आपल्या मिळविण्याच्या संघ
काढून करावा वस्तूचे ते पाप घडते.

[illegible]

[illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

You will see something
more in my next

Yours affly
[illegible]

प. नं. ३५

२७८

ॐ [illegible] श्रीराममंदिर [illegible]

२६ - ८ - २४

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांसी

सप्रेम अनेक आशीर्वाद. विशेष.

उत्तराला करीता पंधरा दिवस होतात
[illegible] कडील [illegible] हातात [illegible] नाही
एवढ्या अवधीत आपणाकडून [illegible]
आहे [illegible] नाही. तिकडून [illegible]
[illegible]
[illegible] तर [illegible] नाही [illegible]
[illegible]. इतक्या दिवसात तिकडून [illegible]
उत्तर [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत आज
[illegible]
मी [illegible] ते करणे ही आहे. [illegible]
व तुमचे [illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. [illegible]
[illegible]
[illegible] नाही.
[illegible]
[illegible] नाही.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] नाही.

आपणास [illegible]

[illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible] नाही [illegible]

आपणास [illegible]

[illegible] आहे [illegible]

[illegible]

[illegible] महाराजांनी आपणांस [illegible] केले आहे. [illegible] महाराज [illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible]

[illegible] आहे. [illegible] आपणास [illegible]

[illegible] नाही. [illegible]

[illegible] आहे. मि. [illegible]

[illegible] नाही [illegible]

[illegible] आहे. [illegible]

[illegible] 5 2 5 2 2 2 3 [illegible]

[illegible]

सांगत असत की कुठेही नसे करीत तर पहिल्याने संशयाने होणार नाही हे उघड आहे. [illegible] पण पटवून होणार. तरीही तो अनुभवी पत्ता करतो विषयाची पाहिजे तर कल्पना तरीही कोणत्या प्रकारच्या त्याची जाणीव झाली ते. या शोधास [illegible] जोडले गेले नसावे असे आहे. उदाहरण [illegible] आहे ते करो बाहेर पडले हे पाहण्यासारखे आहे.

कुठे तरी [illegible] [illegible] आहे [illegible] आणि [illegible] होते आणि [illegible] आहेत. [illegible] आहे. ते [illegible] आहेत.

आता. [illegible] [illegible] [illegible] होते [illegible] [illegible] [illegible] त्यांच्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहेत होते [illegible] [illegible]

२८

[illegible]

२९२

[illegible]

My dear Narayan

now a days. The mail is very irregular to come. but still your letters have become very irregular. What should that thing be like that I don't understand. More in my next. Hope to hear early from you

Your affte.

[illegible]

283

Poona City
3.9.14

My dear Narayan.

This time too the English mail is late. So we could not see your letter today. I am well both my health and Practice. I am shortly leaving Poona for my business and most probably I will be going to Hubli at Kal-time. i.e. in Dipavali Holidays. Your Vishwas is doing better. So also the rest of the family and hope all of you the same.

More in my next.

Yours affly.
Gemanna

Will you please see the interrogative mark in Jaliya's letter? and will you answer them in detail in your answer to this? Why should K. Antlikker form the ideas of other men here in that way. Is it true? Solve his questions particularly marked (initialed) by me

[illegible]

283

Poonacity
3.9.14

My dear Narayan.

This time too the English mail is late. So we could not see your letter to-day. I am well both my health and practice. I am shortly leaving Poona for my business at most probably I will be going to Honble at that time. i.e. in Dipavali holidays. Your Vishwas is doing better. So also the rest of the family and hope all of you the same.

Yours affly.
Gemanna

More in my next.

Will you please see the interrogative mark in Jalija's letter? and will you answer them in detail in your answer of this? Why should K. Antikken form the ideas of other men here in that way. Is it true? Solve his questions particularly marked (initialed) by me.

प. नं. ३७

ॐ श्रीराम प्रसन्न २०१ नारायण

४.८.३४ पुणे शहर

२४७

प्रियबंधु चि. डॉ. नारायण शास्त्री

सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष

इथे ही सर्वेषां आनंदाकडून [illegible]

या अलिकडे [illegible] पत्र आले नाही. आज

तीन चार दिवसात आपल्याकडील [illegible]

नी एक वेळ [illegible] [illegible]

नाही यामुळे मन काळजीने ग्रस्त होऊन

गेले आहे. एकदां पत्र [illegible]

[illegible] एक [illegible]

[illegible] नाही.

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] आहे. तो [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] आहेत.

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

आहे [illegible] नाही. [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] आहेत. [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] आमुच
[illegible] केला आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत.
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

My Dear Narayan

No letter from you since the last four weeks. Today I am informing you a very bad news which will make you feel sorry at least for a second. Gangadhar breathed his last breath on 21st August the at 5 hrs passed 12 noon

Now I am doing well with my health and work. You need not care about me. Take care about your health.

Yours affly
[illegible]

297

Poona City.
11th Sept 14.

My dear Narayan.

Received your last two letters at the same time No 31 & 32. Glad to go through them. Narayan I am now free. As I lost dear Gangadhar on 27th August 14 on Thursday at 12-5 P.m. Now I can give my life for you or say for your proposals whatever and however difficulties may be. I don't care. Now I am quite silent. I am not moving myself in anyway. As regards going to America. I had intended to close my dispensary in the third week of october and start for collecting funds. But now I think I cannot move so early because as the Chiefs have helped the Government with the large sums of money. Due to this war and besides Collector too will not sanction me the passport or loyalty certificate until such time there will be some peace movements of

war.

292

Now only I have been relieving one of my debts - and for going out for collecting funds and that too from one corner to the other its not a joke. I should have at least (100 (hundred) rupees with me for my spending of use. for railway fare. hotel expenses. etc. etc. Is it not? Because if I go once to one he will ask me to come some other time or say some such excuses. are expected from these persons. I need not write you about this because you have got full experience of this. Say within 3 or 4 months time I will be ready for starting for collecting funds. that too depends on war movements. I will try my utmost to start as early as possible. God is great to help me in my undertakings. "Man proposes and God disposes". So until the time does not come its no use to do anything. When the time comes the work is done

293

See Bhaskar's letter please

as if magic.

Don't think that I will only depend upon God without any my own movements but still without his help. We human beings cannot do anything so far I can say what my conscience tells me. You be careless now about me. I am all free from these all worldly movements. and in due time I will be undertaking my plans as early as possible. I will work very silently - and work will them as per your directions. without any hesitation. where there is will there is the ways Narayan I doubt about your brother friends like R.V. & G.V. whether they would come and join us in our undertakings what do you think about them?

Narayan what were you doing in Cary. what work were you

doing for the whole term. What 294
was your monthly expense there.
and what were your earnings
How were you managing about
your food there. How you use to
pass your time.

If I get funds. better I will
buy some things for panama exhibition
and I will come via San Francisco.
Of course that these ideas depend
on collecting funds - Some I will do
as the time comes. I might buy
the things you mentioned in your one
of the letters. You write everything
in detail - 5. Can you not send your
written thesis to Cook. or go through
it once to me? I am very anxious
to read it. I am doing well Plague
is peeping out in Poona now a days.
today the number of Plague mortality
is 3. Expect your answer in detail
to the questions. asked - Yours affly
Ramanand

प.नं. ३८

२५५

श्री॰ कृष्णाय श्रीरामप्रसन्न — ७०१ नारायण
पुणे शहर.
३१-८-१८

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांस
सप्रेम अनंत आशीर्वाद विशेष.

आपण पाठविलेले आलेले प्रिय पत्रद्वय
भेट (प.नं. ३१ व ३२ यांचे म्हणजे तारीख
२८ जुलै चे व ऑगस्ट दुसरीचे आहेत.)
त्यापैकी तो दिवशी सोमवार व सोमवार होता.
पत्रे हातात पडल्या पाय. [illegible]
भेटीसाठी आपण आतुर झालो [illegible].
कालच्या [illegible] [illegible] आपल्या
स्वर्गीय [illegible]. [illegible] आम्हीच
त्यामुळे आठवण [illegible] हे [illegible].
[illegible] येत नाही. या पैकी आपण
[illegible] [illegible] हे [illegible]. डॉक्टर [illegible]
[illegible] होत आहेत [illegible] [illegible] आप
ले [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ते [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आपल्याला [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. या [illegible] आपल्याही [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
आहेत. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आहेत असे [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] नाही. असो.

हिंदुस्थानातील लोकांच्या प्रश्नां[illegible]
चे आपला विशेष [illegible]
व मनन करणे [illegible] आहेत
[illegible]
[illegible]
नाही. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही.

[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]

[illegible] आहेत [illegible]
[illegible]
[illegible] हिंदुस्थानात [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]

हे जितके खरे आहे तितकेच ते
प्रथम प्रयत्नातच शोध न लागणे [illegible]
होते. पाहिजे आहे. त्यामुळे माझा अनेक
उपदेश करत बसलो आहे. जो कार्यकर्त्यांना
आपल्याकडून गुप्तपणे रोज रोज माहिती
[illegible] रखवाली [illegible]
[illegible] आहे [illegible] श्रीकृष्ण [illegible]
[illegible] आठवण [illegible]
[illegible] आहे हे [illegible]
[illegible] कार्यकर्त्यांना [illegible]
आणि [illegible]
[illegible] आहेत. यावरून
आपल्या प्रथम प्रयत्नानंतर [illegible]
हे [illegible] आहे की नाही.
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
आहे. [illegible] हे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
[illegible]

आज्ञा करतो हे इंग्लंड आपल्या कामा
करीतांच [illegible] तीन लाखे हे आरंभिले
रहदारीला. आज्ञा करणारे लोक आतां ही
आपल्या [illegible] [illegible] [illegible] आहे
पण निरनिराळ्या [illegible] व पुढील इंग्लंड [illegible]
[illegible] इथपर्यंत [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. व [illegible] आतां [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
आहे. [illegible] [illegible]. आतां [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] नाही आरंभी [illegible] आहे.

आपल्याकडे हिंदुस्थानातून [illegible]
[illegible] [illegible] व [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] आहेही [illegible]
आतां आहे. [illegible] [illegible] [illegible]
आहे [illegible] [illegible] आहार [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] आपल्या कडे [illegible]
[illegible] [illegible] नाही. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आरंभ
[illegible] आहे. व [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आज्ञा
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] नाही. [illegible] [illegible]
[illegible] नाही.

[illegible]

लोकशिक्षणाशिवाय लोकयुद्ध करणे
अशक्य न प्रसिद्ध काँग्रेसच्या नां माझा
होत आहे. त्यांतर आपणही परवानगी पाहिजे
लोकांशी प्रत्यक्ष [illegible] आपल्या कडून पक्ष
करावे माझा हेतु कळवावा व त्यांतरि
करावे व मग माझी परवानगी आहे असे
[illegible] लोकांना उत्पन्न [illegible] काही
असो [illegible]. शिक्षणाकरिता [illegible]
लिहिण्यास [illegible] होईल
[illegible] [illegible] [illegible] करावे पार
पाडून [illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. असा माझा हेतु आहे [illegible]
[illegible] आपले पाहिजे.

आपल्या नंबर 32 च्या पत्राविषयी
सर्वही [illegible] मध्ये वाचली [illegible]
होणार [illegible] पाहिजे हे पण [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
होणे [illegible] नाही [illegible] आपल्या
आपले [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] माझे [illegible]
[illegible] [illegible] आहे माझा [illegible]
आपण [illegible] [illegible] [illegible]
आपले [illegible] [illegible] आहात हे माझा
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

त्या [illegible] [illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] [illegible] आपण [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] आपण [illegible] आहे
[illegible] [illegible] [illegible] आहे. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] आहे आप
[illegible] [illegible] आहेत [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] होते
व [illegible] [illegible] उपयोग
होणार नाही. [illegible] [illegible] होते.
[illegible] व [illegible] [illegible] आपल्या
[illegible] नाही. आपण आपल्या [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] करणार
असे [illegible] [illegible] आपणास
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] आहे. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] असे.
आपल्या [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
नाहीं न [illegible]. [illegible] आपण Ph.D. साठी
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
तर: आपण जे [illegible] ते योग्य व [illegible]
[illegible] माझा [illegible] आहे. आपल्या
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

प.नं. सोम ७।।। श्रीरामप्रसन्न ७०१ नारायण

३८ १८-७-२४ ३०३ पुणे शहर

प्रियबंधु डॉ. नारायणराव जोशी सप्रेम अनंत आशीर्वाद विशेष

आपण मला करून पाठविलेले प्रिय पत्र परवा भेटले (प.नं. ३३ तारीख १८ [illegible] तारीख २४ १२ [illegible] शनिवारी सकाळी [illegible]. अत्यंत समाधान वाटले, ह्या [illegible] लिहिलेली वाचली. डॉ. मुंबईच्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] आहे. [illegible] [illegible] [illegible] पत्र [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] पत्र [illegible] नाही [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे.

2 ३०४

आपण करून घेतलेल्या टेस्टा संबंधाने
मिळालेले पुष्कळ पत्राचे. ते मागील पत्री
मी स्पष्ट पणे लिहीलेले आहे. आपल्याही
ही पुष्कळ वार. टेस्ट लिहीली त्या संबंधाने
आपण पूर्वीच कल्पना दिली आहे त्याचा आ
पुण्या करून आहेर न होईल आजूनी इच्छा
आहे. आपल्याने चार टेस्ट [illegible]
आधारित आहे न तरी आपल्यास लक्षात
कि [illegible] करण्याचे प्रयोजन नाही. टेस्ट
पाठविन आलावेत. जेव्हां तेच आरोग्य [illegible]
विषयक वरील टेस्ट [illegible] आपल्याकडून
आले नाहीत ते केव्हां पाठवणार असे [illegible]
लिहा. हे [illegible] पुष्कळ मजेने
ऐकून माहितीचे पत्र विचारात प्रसिद्ध
झाले [illegible] पाठ [illegible]
व [illegible] आणि [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
वरील टेस्ट पर्यंत [illegible] नाही [illegible]
[illegible] लिहायला [illegible]
[illegible] बाहेर [illegible]
[illegible] बाहेर [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
मी नमस्कार होतो [illegible]
[illegible] नाही [illegible]
आहे.

3 ३०५

पत्राचा आठवा भाग [illegible] संबंधाने
काम [illegible] नाही आहे हे [illegible]
याचे [illegible] दिसत नाही. आता [illegible]
[illegible] आहे. हे आश्रमात [illegible]
[illegible] आहे पण ते [illegible]
[illegible] आपल्या [illegible] आहे
[illegible] आता हा आठवड्यात आपण
आता [illegible] व आपल्या [illegible]
न [illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] नंतर [illegible]
[illegible] पाहिजे [illegible]
[illegible] होईल.
[illegible]
[illegible] होईल. असे [illegible]
[illegible] होईल. [illegible]
[illegible] प्रसिद्ध करण्याचे [illegible]
[illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] आपल्याकडे पाठविले
आहे. आपल्या [illegible]
[illegible] नमस्कार आहे. हे
मी [illegible]
[illegible] 32.
[illegible]

[illegible]

[illegible]

६ ३०४

चि. [illegible]मार. विश्वास [illegible] पू. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] येत आहे [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible] आहे. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
नाही आणि [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] आहे [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
आहे [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
आहे. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] आहे [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] आशीर्वाद

[illegible]

3103 — Poonacity.
18th Sept 14

My dear Narayan.

I am expecting your letter tomorrow morning No 34. We are all doing well here. I think by this time you might be in Ann Arbor to continue your course again. Have you completed your Thesis. Having fair will you send me the copy of it please. Here nowadays there are good many war news. Today we hear of a German Cruiser appearing in Bay of Bepgal having destroyed some of the british troops. Killed a heavy loss. I am afraid how far it is true? God is great for all the movements. Be writing news what you hear there. I should keep quiet till such time the war will be in peace. Now for the present there is nothing more

Yours affly.
Ramarao

प.नं. ६०

क्षेम कुशल   श्रीराम प्रसन्न   ८०१ नारायण
२५-८-७४   पुणे शहर

ॐ

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांसी

सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष

आपणाकडून डॉक्टरांनी प्रिय पत्रकाची भेट नंबर ३८ ची (तारीख १५ ऑगस्ट ची) मागील शांति [illegible] संबंधी माहिती अत्यंत वेधक वाटली. आमच्या कडून जाणारी भेट ही आपणापर्यंत बरेच उशीरा होत असेल असे लिहिले तो इलाज नाही. आज येथील इंग्रजी व मराठी [illegible] रविवारी [illegible] प्रसिद्ध झाले आहे. आपण लोकांनी संबंधी चळवळीत आपल्याला आनंद पैकी [illegible] दिसते. तो पर्यंत त्या [illegible] प्रमाणे वाढ वाढत ~~आहे~~ [illegible] झाले आहे. हा [illegible] [illegible] आपल्या पडताळून आपणांस कुणाची [illegible] आधार आहेत्याचे मार्गदर्शक [illegible] [illegible] आहे. पण दुर्दैवाची गोष्ट ही आहे कि [illegible] [illegible] दिसत नाही. " मी [illegible] [illegible] नाही असे [illegible] आपण [illegible] आहात. [illegible] आपण [illegible] नाहीत [illegible] [illegible] वाटत आहे.

[illegible]

[illegible]

सर्व हि कोणी लिहिलेल्या या नव्या स्वातंत्र्याची
एकदम पार पडल्यानंतर होणार. आपली
महत्वाकांक्षा काहीच नाही का? मग आपले
ध्येय-धोरण ठरवायचे एका नव्या आपली
घर कां बरे हे कळत आहे का? एक
वर्ष म्हणजे काही ते इतरांच्या हातात
नाही. नियतीच्या आपल्याजवळ आहेच सारे
पैजेवर पडलेले सारे काही निश्चित
ध्येयांना साहित्य हे स्वप्नांना आपल्या
नको का? एक वर्षात जाणे आपण
आज स्वतंत्र आहोत आणि साहित्य स्वातंत्र्य
कधीही होणार नाही पण ते कधी दिसत
आपण करणार नाही काय. एका दिवसाचे
संपादन. आपण राहणार म्हणजे. तरीसुद्धा
राहून आपण आपले ध्येय ठरवावे
पाडणार. आजचे पहिले ही आपल्या
हातांचे पाणी. त्याच्या पडलेले कागदी
आहे नाही आहे नाही. पण दुर्दैवाने
लिहिलेल्या पत्रात आता म्हणायचे
आहे आपल्यात एक साहित्याच्या
विविध प्रकारे काढण्याची सवय
पडली आहे. साधारण सहा महिने
बाहेर इतका नाही कशाला आपण
होणार नाही काय.

अभ्यासाचे उद्दिष्ट किती मोठे व सर्व आप-
ल्या लोकांचे हितकारक असणारे आहेत.
ह्या कार्यात प्रत्येकानेच झटले पाहिजे सर्वांनी
आपण कां तयार नाही? आपल्या अंगची
शौर्य धैर्य इत्यादि वाढविल्याने किती हे
कौतुक करावे लागेल तो होईल आहे.
परंतु इतर लोक हजार असा एक वर्षात
एक दिवस होणार. परोपकाराचे हे तर
वेळ आहेच आणखी वाढविले पाहिजे.
माणसाने पाहिजे. वारंवार विचार
करावे वारंवार झटावे नव्या निश्चयाने
धरून आपले ध्येय गाठले पाहिजे आणि
त्याकरिता प्रयत्न करावा. म्हणून आम्हीही
आपल्यासारखे आपल्या हृदयात आपुलकी
धारण करीन. हे कौतुक तेच आनंदाने
आपल्यासारखे ज्ञान मिळवावे अशी इच्छा,
ईश्वर इच्छेने सर्व देव कृपा करो.
एक दिवस हा वारंवार. असा परमेश्वर
धावा करीन. त्याचा आम्ही पाईक आपल्या
देशाकरिता आहे. हा भारत आमचा
देश मानून घेणार नाही मातृभूमी
त्यागात भाव आपले त्या देशावर प्रेम.
ना ना देवाचे भाग त्याचे काही नाही.
माहेर कोणी काही म्हणतो नाही. वेड्या वा

[illegible] शब्दांमध्ये [illegible] चार शब्द [illegible]
[illegible] आगाशेवर [illegible] आहेत [illegible]
[illegible] करून [illegible] नाही चार [illegible]
त्या शब्दांचा वापर करून [illegible] सर्व
वर्णन [illegible] मी [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] चार शब्द [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

त्या [illegible] पाहिजे
म्हणजे [illegible]

इतर देशांचे [illegible] प्रकृति व
अभ्यास [illegible] नाहीत [illegible]
[illegible]
श्रीयुत डॉ. [illegible] प्रकृति व
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाहीत व [illegible]
नाहीत. गुरुवार. शनिवार. [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] नियमाने चालू [illegible]
अभ्यास [illegible]
[illegible]
पूर्णपणे विसरत आहेत [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत.

य. सर्व ही रोज खोकला इत्यादि त्रास आहे
त्यात आपल्या कामाचा आहेच हेतू
मी जातच नाही कबूल करीन आहे. आमचे

चि. कुमार विश्वास यांची प्रकृती
दोन महिन्यांपासून बरी नाही. त्यात त्याला
ताप व खोकला येत असे. नुकताच
आहे. चि. विनय याचीही येत असतो. श्री
रामदास यांचीही प्रकृती सारखी बरी नाही.
आमचे सर्व आश्रमवासी यांना इत्यादि
बरे नाही आहे. तुमचे काम इथे चालले
आहे. आमच्याकडे यावेळी फार त्रास. ही
देशातील सर्व आश्रमवासी नाहीं तरी कार्य
चालू आहे. मी जाणार असून आम्ही आत्ता
सर्व आमचे काम करीत आहोत. इत्यादि

माझी प्रकृती ठीक आहे. मात्र
काही थोडे त्रास आहे. मी कधीच पूर्वी
सारखे काम करू शकत नाही.

तेथील सर्वांची प्रकृती ठीक आहे.
आमच्या मनात तुमच्या कार्याबद्दल आदर
तेव्हांच होईल जेव्हां आम्ही तुम्हांला
भेटू. तेथील सर्वांस आमचा आशीर्वाद

सर्वांस आमचा नमस्कार

गो. के.

तुमचा बंधू.
(नारायण) लिहिणार

महादेवभाईंस पत्र लिहिले होते त्याचे उत्तर
मला अद्याप आले नाही.

320

and then I mean to start for my friends. So far I assume you I. will be getting friends without a least trouble - but we must, however, put our confidence in One who will not forsake us - . Is it not? and whatever may be our fates and that is for the almighty to decide for us. No one except him can do it. So that God will help us, I think. No doubt but at the same time we should help ourselves. He will give His blessing to our exertions but we cannot expect our miracles will be performed for us and if we remain as we now are in active, and taking no steps to meet the danger which threatens us, we cannot expect the divine assistance. So that is my idea what you think please? Do you approve of this certificate, will it do any good to me for asking funds? Please write me about your opinion.

G. Haridis

य. सर्वही सेवकेस इतक्या महिन्यात [illegible]
ध्यानात आपल्या [illegible] आहात हे
श्री. [illegible] कधीच नाही [illegible]

चि. [illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] नाही.

[illegible] आहे.
आपल्या [illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] आशीर्वाद

[illegible]
[illegible]

गां. फे.
([illegible])

[illegible]
[illegible] नाही.

379

Kirkee Bazar
26-9-14.

My dear Narayan.

Yesterday only I took the Certificate from the Medical Officer of Kirkee Cantonment Hospital which is as under —

Kirkee.

Cantonmt. Hospital
No 818.
Date 24-9-14.
Kirkee

I have had the pleasure of knowing Dr G. S. Wadtilkar for the past a year and consider him an excellent man, hard working and well up in his profession. Given a little assistance I am sure he will do very well where ever he may settle

Sd/ J. E. Baines
Major I.M.S.
Medical Officer Cantonment Hospital
24th September 1914.

In the next week I mean to take one from the Cantonment Magistrate to the same effect.

320

and then I mean to start for my friends. So far I assume you I. will be getting funds without a least trouble - but we must, however, put our confidence in One who will not forsake us -. Is it not? And whatever may be our fates and that is for the Almighty to decide for us. No one except him can do it. So what I think. No doubt God will help us but at the same time we should help ourselves. He will give His blessing to our exertions but we cannot expect our miracles will be performed for us and if we remain as we now are in active, and taking no steps to meet the danger which threatens us, we cannot expect the divine assistance. So that is my idea what you think please? Do you approve of this certificate ? will it do any good to me for asking funds.? Please write me about your opinion

E. Hardisty

P.T.O.

Poona City
2nd October 14

322

My dear Narayan

Received your letter numbered 35 & 36. Glad to go through it. How is that time you have left Ann Arbor University and going to join other University. How are you managing about your expenses there and how & what these two fellows are doing? Can't you let me know all about it in details? I like to hear about you & also about these two fellows. Arrangements? Write me in detail. In Gangubai's letter you had written a sentence that you have "become a debtor & these fellows have cheated you etc etc". Solve this in detail. Here there is much going on about war. You might be hearing all about these from news papers. I need not write you separately. Let there be little peace and I will start. We will both be back together from there till the time you see there only. Yours

G Harishchandra

In answer to this reply to my questions in full. I am very anxious to hear from you. About your expenses since the time you arrived in Ann Arbor. In detail sir Don't fail to give this information.

Most probably I will see Shrihad Antcalistan tomorrow morning. in I College. He has come today & he has sent me a word to come & see him. Mr Ponnusekkan had come this morning to me. and he will be here only in April he had left this place for his native place as he was sick. He was about to going for.

प.नं. द्वारा कु. शरद श्रीराम प्रसन्न — ७०२ नारायण
७९ — २-१०-५८ — पुणे शहर

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांसी
323. सप्रेम अनंत आशीर्वाद विशेष
आपल्याकडून आलेले प्रिय पत्रासह
भेट (साप्ताहिक २८ ऑगस्टचे (प.नं. ३६५
उद्देशाचे) [illegible] नियमित [illegible] आहेत
असेच [illegible] झाले.

आपल्याकडून आज्ञापत्र [illegible]
वाच- संबंध आहे [illegible] ही गोष्ट
नवता आजच्या आपल्या पत्रावरून
[illegible] माझ्या [illegible] माझे वडील [illegible]
[illegible] आहे [illegible] कारण
[illegible] आहे [illegible] नाही.

नवे करण्याकरता आपल्याला [illegible] केलेल्या
गाडी काय? शहरी [illegible] विद्यार्थ्यांच्या ज्ञान
साधन व [illegible] आपण केलेला केला
असे वाटते. आपल्या त्या अविचाराने
सुद्धा पण आपल्या अंतःकरणाने
काळजी [illegible] घोर अंधकारात
[illegible] होणार.

आपणास मी या संबंधाने पत्रोपत्री
विनवीत आहे की करेंही कृपा करून
[illegible] वगैरे [illegible] [illegible]
[illegible] आज पर्यंत आपल्याकडून घडले
आहे [illegible] होत [illegible] महिन्यात माझे पत्र
संबंधाने आपल्याकडून होत आलेल्या
आणि [illegible] [illegible] [illegible]
पाहत आहे [illegible] [illegible] वाटते.

आपल्या मातेचं स्थान थोडी फार काळजी
घेण्यासारखे वाटते.

आपल्या [illegible] कादंबऱ्यांचा परिणाम
हे ध्यानात घेऊन पाठवावे शब्द वाचून मन
अस्वस्थ झाले [illegible]. "पैशाची हेळसांड
[illegible] व [illegible]"
[illegible] आपल्याशी
[illegible] आहे हे स्पष्ट
दिसतच आहे. [illegible] आपल्या
[illegible] धैर्य [illegible] आम्हां
[illegible]
आपले [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] आपल्याला [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
आहे. [illegible] नाही.
चि. [illegible]
आहे. [illegible] आहे
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
चि. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
आहे [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] पैसे [illegible]
[illegible] आहे. तरी ही आपल्या [illegible]
[illegible] आणि [illegible]
[illegible] आहोत.

[illegible] आणि [illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] आणि नाही [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आशीर्वाद

[illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible])

Poona
9.10.14

329

My dear Narayan.

Your Chit to hand this night dated 6th Sept. 14 - No 37. I am glad you are encouraging me still. And I too am in the same stages. What about those two fellows still they are in Ann Arbor. I hear that they are coming shortly to India. Is that it true? Have they completed their course? Are they going to take M.D. course. Or they have taken only one subject. How they are progressing. What about them. Can you tell. Write me. How they are pulling etc in detail? about their Expenses and as well as yours. Do you mean to go to Ann Arbor? again any more? or you mean to be aloof from them for ever. I hear they both of them are going to open dispens--aries in different places. So far its a true fact. This is a true source.

from whom I have heard. about 330
it. What You think. After
all your aims will not be
successful - I think. Of course
What you & myself can do better
If these fellows. dont join us
in our aims. How are we to
proceed further -? Can you advise
this for me please? I think its
better for you to be silent.
Strictly silent - from them -
Dont move - in any way with
them nor to give any advice.
Their relatives are going to send
advise to them to be afoot from
~~both~~ alone - always.
What I write you is quite
& correct - Its not my guessing
true - I learn this from
true source - Answer my
questions in detail
N.G.

प.नं. ८२

३३)

[illegible]

अमेरिकेन महाराष्ट्र मंडळ स्थापन झाल्याचे
पाहून मंडळा तर्फे [illegible]
[illegible] नाहीं. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.
[illegible] मंडळा तर्फे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे
[illegible] आहे
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

प.नं. क्षेम श्रीराम प्रसन्न पुणे शहर
८३ १९-१०-४४ ४०१ नारायण पेठ

३३५

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यांसी—
क्षेम अनेक आशीर्वाद विशेष
आता स. सं. काळ चे राजा नागपुरास्त
सुमारे हरवडे इथे वेळ परवा आपल्या
पत्राचे मार्गे प्रतिकार केले नाही हेच आपण
करून घेण्याही (प्रिय पत्र लवकर मेहेरबा
नी नाही. आजरोजचे सकाळीच सहा वाजता
नागपुरचे काकांचे पत्र घेऊन येण्याही नोकरी
मुंबईचे बंद राहते म्हणतात ते पुन्हा पू
र्वी रा. मोठ घेऊन येण्याही शाळेत जात
राहतील नव १० तारखेस येत. त्यानंतर आ
ता परत वार वगैरे केले तर घेऊन
पत्रे लिहा पत्ता व नाव. तुम्ही पत्राचे
मेहेरबानी करून आशा आहे पहायचे कार्य
होणे ते.

एक दोन दिवसांपूर्वी श्रीयुत डी. एम.
नाडकर्णी हे मोठा मेहेरबानीने पत्र
ध्यान आले होते. सर्व की आमच्या कुटुंबा
मध्ये माझ्या मते बोर्ड महत्त्वाचे आपण
राहतो. त्यांना ते म्हणतो की चि. नारायणराव
नी इतर येथे फिरायला जाऊन आलेत रहावे
हा काही शंका पत्राच्या मार्गे दिसत नाही
नाही. येऊन जाते व की बंधू प्रेमाने होते
व इंग्लिश स्थिर स्थिर स्थानावर त्यांना केले
माझे बंद केले कुठे लिहून व्हावे. परंतु के
ले पाहून आलेले होण्या पर्यंत मात्र बंद
केले रजा व रवाना करणे घेऊन व्हावे.

हे कांही योग्य नाही. त्यावर मी त्यांस
स्पष्ट पणे सांगीतले की: वडील [illegible]
तर कोणते प्रोत्साहन दिले असेल तर
ते तुम्हीच आहांत. व स्वातंत्र्यही [illegible]
[illegible] जावा व ह्याची तुमचे वर्तन आहे
तुम्हीं जर योग्य वेळी तुमच्या रामभाऊंना
पैसे पाठवून दिले असते तर आज
आलेली ही अनिष्ट वेळ दूर करता आली
असती तो तुमच्या अडचणी या आम्ही पाहिल्यानंतर
मुळे अपेक्षा [illegible] तुमच्या [illegible]
[illegible] अडचणी असताना अपेक्षा न दिसता [illegible]
वेळ आलेली नसती. रामभाऊ म्हणाले की तुम्ही
रामभाऊंस पैसे पाठविले असते तर तेवढे कांही
एकट्या नाना यांनाच खर्च करता येत
असतो असे नाही. तुम्ही एकदम पैसे [illegible]
तेव्हां की रामभाऊ [illegible] याचे
सर्व ही फक्त तुमच्याच चि. नाना यांना देणे पाहिजे
तुम्ही म्हणता [illegible] सर्व ही [illegible] आहेत
या आजच्या [illegible]
[illegible] पडण्याची वेळ येऊन पडली आहे
[illegible] सर्व पैसे [illegible]
[illegible] आहेत आज [illegible] कर्जावर
कर्ज काढीत त्या कर्जाचा [illegible]
[illegible] पाहून [illegible] आहे
[illegible] या संबंधाने [illegible]
जाऊन [illegible] योग्य [illegible] या
संबंधाने [illegible] करणार आहे. [illegible]

[illegible] त्यांनी तुम्हाला [illegible]
[illegible] आहे ते [illegible]
[illegible] आणि [illegible]
[illegible] आपल्या [illegible]
[illegible]

या [illegible] वाचून आपणास
[illegible] कोणी [illegible]

[illegible] पैसे [illegible]
[illegible] घराच्या [illegible] जाण्यासाठी [illegible]
[illegible] होणार [illegible]
[illegible] आणि [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] आणि [illegible]
[illegible] परंतु [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहे.

[illegible] चि. डॉ. [illegible] हे [illegible]
[illegible]
[illegible] त्यांचे [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] आहेत [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] ते [illegible]
[illegible] पाहिजे [illegible]
[illegible] आहे
[illegible]

[illegible]

हिंदुस्थानात मजूर ही आर्थिक दृष्ट्या मध्ये
बोलशेविक आपले जोर वर करीत असल्याचे
दिसून येत आहे. ह्या चळवळीचा प्रसार मोठा
आहे व राजाने राज्य एकत्र आणण्याचे
आहे. स्पेन व हा हिंदुस्थान सेनासाठी
एकदा यांचे दैवी पेटला म्हणून ते
आजही शत्रूंची हालचाल हाती घेण्याचा
करीत राहील. आज सर्व ही युरोप
खंडात स्पर्धेत [illegible] कोणाच्या ही चोरट्या
ची वाढ होत आहे म्हणून त्याच आयर्लंड
प्रकरणी [illegible] हिंदुस्थानाची प्रार्थना
होत आहे. [illegible] [illegible]
मोठे [illegible] करीत कायदे [illegible]
प्रश्न चालू आहे. [illegible] आपल्या [illegible]
[illegible] [illegible] एक नवीन
काढून आपली, [illegible] [illegible]
डॉक्टर. [illegible] [illegible]
आरंभ [illegible] [illegible]
कारभार करण्याचा [illegible]
आंतरिक [illegible] [illegible] आहे.
या कामी [illegible] [illegible]
न [illegible] वाट पहात आहेत.
[illegible] [illegible] एक कामगिरी
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
एक [illegible] या [illegible]
[illegible] आहे.

परवांच दिवस झाले पाऊस जोरात दिवाळीत
महाराष्ट्रात प्रारंभ झाल्यासारखा आहे
पण या वर्षी या महाराष्ट्रावर विशेषतः
अनेकांनी पार पडेल ते दिसत नाही कारण
[illegible] येथील कांही [illegible] [illegible]
गेले आहेत त्यांचे येथे ते [illegible]
होऊन [illegible] येथील [illegible] दिवाळी महोत्सव
[illegible] पार पाडण्याचा [illegible] नाही.
[illegible] वर्षी आपल्या [illegible] होता
या वर्षी दिवाळीत [illegible] आहे [illegible]
आपल्याकडे [illegible] [illegible] नाही
[illegible] [illegible]
[illegible] आपण [illegible]
[illegible] [illegible] दिवाळी
दिवाळी [illegible] आपण [illegible] अनेकांनी
पार पाडू. आपल्या [illegible]
[illegible] आपली [illegible]
होते आहे.

चि. [illegible] [illegible] आपल्या
[illegible] आज [illegible] [illegible]
[illegible] आहे. परवांच
[illegible] [illegible] नाहीत [illegible].
[illegible] [illegible] आहे.
आहे. [illegible] [illegible] पूर्ण [illegible]
[illegible] दिसते. [illegible]
[illegible] [illegible] आपल्याकडे

पाहून देईन आमच्या [illegible]
[illegible] उघड आहेत. [illegible]
येथे [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] दिसते. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Inoculation करून घेतले नाही. [illegible]
[illegible] [illegible] दिसते.
[illegible] आपण [illegible]
लिहून पाठवावा. प्लेग कमी होतो.
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] होईल.

आपली [illegible] आहे.
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] नाही.
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]

342 Sonalij
16.10.14.

My dear Narayan,

This week we have not yet received your letter. We expect it tomorrow morning. Bhaskar has gone to Hubli for his vacation.

I am all well and hope with you the same. Please answer my questions in detail which have been asked in my last letter. more in my next.

Yours affly
[illegible]

344

Poona City
23.10.14.

My dear Narayan

I am glad to hear that you have ~~given~~ enlisted your name in the Red Cross Society and you are going on war to help the suffering humanity - I would have too ~~to~~ same but I have good many things to do still further in my future life and so I did not enlist my name for the same. Really speaking by this time you ought to have left U.S.A for America as per your last letter. I am getting on well with my health and practice by this time I have kept cash. Some Rupees for me for my travelling expenses - while at the time of my tour for funds - Now I am waiting for some days more - and I will start for funds I will undertake my business of funds shortly

Yr affly
Gandhare

342

Poona City
23.10.14.

My dear Narayan

I am glad to hear that you have ~~given~~ enlisted your name in the Red Cross Society and you are going on war to help the suffering humanity - I would have too the same but I have good many things to do still further in my future life and so I did not enlist my name for the same. Really speaking by this time you ought to have left Tesu for America as per your last letter. I am getting on well anew my health and practice by this time I have kept cash. some Rupees for me. for my travelling Expenses - while at the time of my tour for funds - Now I am waiting for some Days more - and I will start for funds I will undertake my business of funds shortly

Yr affly
G Gandhi

प. नं. ९९

श्रीगणेशप्रसन्न — ७०१ नारायण पेठ, पुणे शहर

२३.१०.७४

चिरंजीव ... डॉ. नारायण जोशी,

अनेक आशीर्वाद विशेष.

36 नंबरचे पत्र [illegible]

[illegible]

[illegible] आहे.

[illegible] ?

[illegible] ?

[illegible] ?

2 346

प्रत्येक वर्षी आपल्याला ते पाठविले तेवढे पैसे [illegible]
न करविण्यास लिहिणारे करून आपणा कांही कळविलेत
नाही. हे कांही आश्चर्य करे दिसत नाही?

आपल्याकडून येणारे पत्र आपल्या संबंधाने
सविस्तर हकीगत घेऊन येईल असे इच्छा करतो
परंतु असे तो होत नाही. मी आता आजपर्यंत
स्वतः करून असंख्य वेळा आपणांस लिहून कळविले
दूर असं रहात आहे. बाहेरगावी गेल्याच्या
आणि जाया गाडीवरील असल्यामुळे पत्र लिहिण्यास
सवड मिळत नाही. आतां व अजारी असल्याने मजकूर
लिहिणे पत्र आले तर आपणा लिहू लागलो आहोत.
दुर्दैव आमचे कोणी पत्र लिहिण्या संपादन करून
मला सर्व सूचना पत्र प्रकाशित करण्याचा होता. तो
आतां असे वाटते की आपण आपली प्रकृती करून
मला लिहिण्या संपादन करणार आहात.
अनुमति नसल्यामुळे व नाही हे एकांत वरील एक
[illegible] करता कोणी हाताने आहेत. असे पत्र
लिहिले मी आपल्याकडे लिहिले आहे व आपण
हे वरील मजकूर लिहिले दूरवर लिहिले आपण
कांही लिहीत नाहीत. असे कां होते कळत नाही.
आपल्याला वेळ मिळत नसावा हे खरे दिसत नाही.
नाना साहेब आपली एक गोष्ट आपणास विचारतो
व आपली ह्यापुढे एकटेच अभ्यास करावयाचा
आपल्याला पैसे तरी करून मिळतात. आपण मजुरी
करीत असाल असे काहीच कळावे तरी तरी
होत नाही. अजून मजुरी करण्याचा प्रश्न आणि
यापुढे ... तर तुमच्या पत्राचा संबंध असेल कदाचित
कधी पत्र दिसत नाही तो एखाद्या प्रसंगी लिहून
पाहिलेत असताना तरी कांही आपले नाही. मला
आपल्या सकाळी असं एखादे हे नाव मिळ
मिळाला असता तर आपले सर्व अभ्यास

3 347

आशा व असे अनुमान करण्यास कांही इच्छा
दिसत नाही. कारण पूर्व व दिवसेंदिवस
भाषेत सर्व आयुष्य हीच चूक करून सोडून
गुलिस्तां कविता प्रकाशन प्रत्येक वर्षास
आपल्याही करून सोडतात त्याच प्रमाणे
आपल्याही हे [illegible] असावे व तेच आपली
असावी आपल्या मनाच्या अभ्यासात सांगत आहे.
पुष्कळ जरी आपणास कांहीच कळविले नाहीत
तरी वरील कल्पनेने आम्ही आपले समाधान
करून घेत आहोत.

नाना साहेब? मानवी प्राण्याच्या मनाचे
स्थिरता काय ते कायम ठेवण्याचा प्रयत्न करणे
शक्य नाही काय? की प्रयत्न करूनही
स्थिरता कायम राहू शकत नाही. मानवी
प्राणी वाटेल ते करू शकतो. त्यात अशक्य
कांही नाही असे माझे [illegible] हे कांही
वाचनात आले आहे. ते खरे असेलही परंतु
माझा अनुभव आलेला नाही तरी मला
वाटते तो आत्मा संयोग आपलेही तर वरील
ते करू शकतो. मला इतक्या स्वतःच एकदे
मोठे थोरले कोडे करून पडले आहे नाही
या आकुळ गड्यांत या प्रश्नाचे उत्तर द्यावे
करू शकाल काय? वरील प्रश्न विचारण्याचे
कारण ही आपला स्वभाव स्वच्छ कळून आहे
वरील प्रश्न विचारण्यात मी तेहतीस तोंडी
मोठा धाडस केल्याचा भास होत आहे.

४ ३५५

व अभ्यासही यांतच आता माझा लागा येईल पण त्यास काही उपाय नाही मन राहत नाही. म्हणून बरेच वर्षे आपले माझे [illegible] ठरले [illegible] आपण पुढचे [illegible] करण्याचे माझे इच्छा करणार नाही काय?

अलीकडे आता [illegible] उभयतां बंधु-भगि. यांच्याही [illegible] प्रश्नाची [illegible] आहे काय? त्यांना [illegible] [illegible] आहे वाटत नाही काय? आपले प्रश्न ते [illegible] नाहीत. [illegible] [illegible] नाही [illegible] [illegible] करून त्यांच्या [illegible] इच्छा काय? त्यांनाही त्यांचे [illegible] करून [illegible] पाहिजे नाही हे [illegible]नांना - असे माझे वाटते - [illegible] लिहिताना [illegible] लिहिलेले त्यांना [illegible] [illegible] पाहिजे [illegible] आहे. [illegible] नाही करणार नाही. [illegible] [illegible] आपल्या [illegible] [illegible] [illegible]. हे [illegible] [illegible] आहे. [illegible] वाटते काय? त्यांना [illegible] [illegible] त्यांच्या [illegible] [illegible] पाहिजे [illegible] [illegible] त्यांनी [illegible] [illegible] [illegible] पाहिजे [illegible] [illegible] [illegible]

प. नं. ९६ सप्रेम. ३५६ [illegible] ४०१ नारायण पेठ. पुणे शहर.

23.10.74

प्रिय बंधु चि. डॉ. [illegible] जोशी,

सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष.

36 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] दिसते. [illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible] आहे [illegible] आहे. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible] [illegible] आहे.

[illegible] [illegible] [illegible] आपल्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे. आपल्या [illegible] आहे [illegible]. [illegible] आपण [illegible] [illegible] आहात [illegible] [illegible] आहेत काय?

आपल्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नाही. असे [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आपली [illegible] [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नाही. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आपण [illegible] आहात [illegible] [illegible] काय?

प. नं. ४४

श्रीम. ३८५ श्रीरामकृष्णाय — २०१ नारायण पेठ. पुणे शहर.

२३.१०.७४

प्रियबंधु चि. डॉ. नारायण जोशी,

सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष.

३६ नंबरचे पत्र मागील [illegible] मिळाले हा [illegible] दिसते. कारण [illegible] आहे [illegible] आहे. [illegible] नाही. हा [illegible] आहे.

[illegible] आहे. [illegible] काय?

[illegible] नाही. [illegible] आहे. [illegible] !

[illegible] आहे [illegible] नाही काय?

असेही कडे अभ्यास करून घ्यावे [illegible] असो
[illegible] परीक्षा [illegible]
[illegible]
[illegible] होत नाहीत. [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. कसेही होवो.
[illegible]
असो.

[illegible] हा [illegible]
[illegible] होत. [illegible]
[illegible]
[illegible]
आहेत [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
आहे. इंग्रजी 200 पैकी 78 संस्कृत 100 पैकी
37 गणितात 200 पैकी शून्य. [illegible]
100 पैकी 96 असे एकंदर मार्क आहेत.
असे होण्याचे कारण काय असावे ते असो.
येथे आल्यानंतर त्याच्या अभ्यास होत नसावा [illegible]
[illegible] काही [illegible] नाही. [illegible]
[illegible]

नाहींत म्हणजे हा विषय इतका भयंकर
ऐसा करता होतो हे न [illegible] नाही
पूर्वी पाहिले [illegible] असे होते तर त्यांतील
कडे त्याने [illegible] पूर्वापार पाहिला होता.
त्याचा विषय कोणाला कळला व कोणाला
उत्तर हे जाणण्या इतका कांही मी शिकलो
नाहीं म्हणून मी त्यांत त्या विषयाचा [illegible]
करतो आतां त्या पुढे माझं त्यांस [illegible]
विशेष [illegible] आहे [illegible]
[illegible] त्या मार्गाने त्यांस [illegible]
[illegible] मार्ग आहे. त्याला परत [illegible]
[illegible] बोलावून घेऊन त्यांच्या करवी
अभ्यास करवून घेईन. कदाचित [illegible]
[illegible] येईल की त्यांत आपले [illegible]
[illegible] करावे लागत असे त्यांतील
अभ्यास करण्यास वेळ मिळत नाही पण
असे म्हणणे हि माझा वाटते [illegible]
[illegible] आपण कडे [illegible] पाहून त्याने
[illegible] पाहिजे [illegible]
होते. व त्या प्रमाणे [illegible] अभ्यासही
करीत आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] पाहिजे नाहीं [illegible]
[illegible] हे न [illegible] नाही
[illegible] ऐसा [illegible] नाही [illegible]
[illegible] वाटते. [illegible]

चि. डॉ. गणपतराव यांची प्रकृति उत्तम आहे
त्यांची प्रॅक्टीसहि उत्तम चालली आहे हा मोठा
लाभ [illegible]
[illegible] पावणे दोनशे रुपये [illegible] व पंचवीस
रुपये [illegible] मिळून दोनशेवर झाले आहे
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही.

चि. कुमार [illegible] आतां [illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] तो १२ वाजतां उठलो
[illegible] नाही [illegible]
[illegible] आठ वाजतां एक [illegible]
पहाटे पांच वाजतां उठलो [illegible]
[illegible] पुरेसे आहे [illegible] आतां [illegible]
तो थोडा [illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] आहे
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] आहे

[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]

[illegible] आहेत [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] होत नाहीत. [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] प्रयत्न [illegible]
[illegible]
[illegible] कोणी होती.
[illegible] आहे.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
आहे [illegible] २०० [illegible] ७८ [illegible] १००
३७ [illegible] २०० [illegible]
१०० [illegible] ७६ असे [illegible] आहेत.
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. [illegible]
[illegible]

प.नं. ४४ [illegible] ता. ३०-१०-[illegible] श्रीरामप्रसाद [illegible] नारायणपेठ. पुणे शहर.

प्रियबंधु चि. डॉ. नारायणराव यांसी

354

सप्रेम आनंद आशीर्वाद विशेष.

[illegible]

[illegible] आहे.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

359

[illegible]

360

Goonalli

30-10-14

My dear Narayan,

No news from you this time. We may get the mail by tomorrow morning most probably. I am getting on well with my Dispensary work and health. How are you getting on with your College studies & health. By this time I think you might have answered my questions asked in one of my last letters. Nothing more for the present.

Yours affly.

Gamanrao

८ 361

[illegible] आश्रमास [illegible] वाटते

आपल्याला मी [illegible] नाही:

माझे [illegible] पण आपल्यासारखे [illegible]

[illegible] नाही. माझे [illegible] पण आपल्या

[illegible]

[illegible]

[illegible] नाही. [illegible]

आपल्या [illegible] आहेत. आपल्याला [illegible]

[illegible] आहेत [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] आहे [illegible]

[illegible]

[illegible] आपली [illegible]

[illegible]

[illegible]

Jamalchi[?]
6th November

My Dear Narayan. 362

This time too no letter from you perhaps. We might get it tomorrow morning. As you says I don't fear for my life. but the only thing is this that I didn't get permission to go out of India. not by the Government. So I have cancelled my coming to you till the time I get permission.

As regards my going on war. now as you says really there is no one to cry for me "no mother & father - no children no wife. & why care for life!! as yet. I have not listed my name in Red Cross Society. Now as you says now let us see what I mean to do. it now. Some take objection will be its result. about my going on war — so I did not do it.

More in my next

Yours affly.
G.S. Hardikar.
Lepsd.

प. नं. क्षेम [illegible] ११-१८ श्रीरामप्रसन्न २०१ नारायणपेठ पुणे शहर

४५ प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण यासी

सप्रेम आशिर्वाद वि. वि.

363 आज आपले कडून येणारे विशेष [illegible] अद्यापही आलेले नाहीत तरी नेहमी प्रमाणे एकादी आठ पंधरवड्यात मुंबईच्या बंदरात येऊन दाखल होण्याचे प्रसिद्ध झाले होते. कदाचित उद्याक पत्रें मिळायचीच असे दिसते. पहावे काय होते ते.

मी तारीख १० चे २७ [illegible] चे पत्र शनिवारी मिळाले. [illegible] मनांत आणले [illegible] लिहावयास [illegible] प्रसिद्ध झाले. [illegible] आतुर [illegible] पत्र पाहून [illegible] एक [illegible] पडला होता. आपणास आपल्या [illegible] करून एक कपडा [illegible] होता असेल [illegible] होय. पण तो कपडा [illegible] न करणारे आपले [illegible] बंधू. आपल्या [illegible] असेल हे पाहून. आशा [illegible] आपल्या बंधूस [illegible] आपणासही [illegible]

मला कोठी तरी [illegible] करा. [illegible] पुरते नसो [illegible] करून पाठवून द्या असे आपल्या [illegible] हा [illegible] असेल [illegible] आपले [illegible] करणे [illegible] नाहीत. [illegible] आपले काय [illegible] [illegible] साहेब [illegible] [illegible]

2 364

आम्ही आपल्या पुरतेच पहात आहोत. माझे
आज निभावतो इथवर करतांना मी कार्य करीत
परवांचे दिवशीच इथे तो पार करता पडेल
पाय स्वामींचे पवनेत. आमचे आकुल उव
ही स्वतंत्र बारीक असताना. आपले [illegible]
ते बंधु परदेशात जाऊन काय आपले
होत अपेक्षा करीत आहेत त्याचे वाटा पूर्ण
करण्यास स्वामी यते. आम्हास केवळ निकोलास
होणार आहे. चि: बार गेल्या आम्हाला. आजपर्यंत
गेल्या [illegible] आपल्याला एक वर्ष होत आले तेव्हा
अपहरी आम्ही आपल्यासाठी कांही प्रयत्न
केले [illegible] नाही. पाचवेच आपले व मनाची
धीरे धीरे रक्षण करीत आहेत. हा संबंध
वर्णन. फुकाचे निहूनच मी केवळ [illegible]
तेथील आपले नजरेस येत असेलच. पां.
[illegible] ये वीणा बोचावत आहे. [illegible]
माझ्या आठवणी तेथे तेथ लागून पडल आहे बाबांकडे
जीवाचे. मला कळून कांही हे काम टाळावे
हाकेची नाही हे मला कळून करावे लागेल
मी मनाने एकटा स्वतःच्या रोखे होतो
पत्रांचा परिवार स्वप्नाचे [illegible]
ल्याऊन उदासपणा तसाच केले [illegible]
आले हे ही मी आपणास कळविल्याचे मला
पक्के पणे स्मरण आहे. नाना साहेबांना माझे
हे रडगाणे कधी तरी थांबवावे. ते सर्वांच्या
फायद्याचे नाही ठरत असेल काय? मी प्रत्येक
वाचणे या विचार केला पण मला कांही
एक ही मार्ग सुचत नाही. [illegible]
स्वामी वचन देतो आहे. असेल.

3. 365

आणखी आज आपल्या पूर्व स्वभावी स्वामींचे
आला असेलच व पूर्वी पण आपण आपल्याजवळ
माझे असेलच. भारतीय लोक न मोहिमेत तीन आपल्या
पण वरून तरी माहीत पडले त्यांनी शाळा
होणार की आपण कौतुक सोडून निराकरण
भारताचे आव्हान करून निश्चय पक्का
नाही. आम्हालाही मुक्काम. पण. माझा परत
आमच्या सर्वांच्या मनाची परीक्षा पाहण्या
साठीच मी ते कौतुक सोडून दुसऱ्यांकडे
लक्ष न जाणार आहे. चि. बा. सांगतो वर्षाह
भार म्हणून नको होईल. करे ही असेल तरी
आम्हास दुसरे प्रत्येक आठवड्याचे पत्र
पाहून हा विचार सुचला. असेल तेथ लोक
लोकांचे दुसरे म्हणून नको होत आहे. हा ठराव
ठरवून पोचल्यावर कानी बसे कर्तव्य. कोणी
ही कृती याचे आमचे आपल्याला निवड
करण्यास कारण कुठेही जाईल ते मला
वाटत नाही. भारतीय लोक न मोहिमेच्याचीपत्रे
ते करतच्या आठवड्याचे पत्र या सर्वी
पत्राचे सूक्ष्म पणे जरी अवलोकन केले
तर. भारतीय सर्व पत्रे आपल्या धुरंधरांच्या
संग्रही व प्रत्येक आमच्या नजरेस आणा
तेथे. तीन महिने झाले आपण आम्हास. असे
[illegible] हा अध्याय स्वतंत्र विस्मरण आता नाही
आपण कांहीच तरी होऊन होता स्वस्थ. असेल.
आपण या मार्गी अजून चालतात पूर्ण विश्व
सेतेच अजून चालतो, तेव्हा आतां सहा दिवस
ने [illegible]

आपल्या इतक्या लोकांच्या प्रयत्नांत न घडलेल्या
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

बहादरांना. व डेक्कन कृष्णरावांस व
अंबालालभाई. आपणास असे कि केवळ
राजस नातरपणाच्या संबंध तोडण्याची
रति हा-मी हि. सोडविता असेल पाहिजे
आहे. असेल. सांगान आहेस. असे
भरीत होती. आजहिंच अहावस
असतांच्या न असेल निदान मला तरी
वाटत नाही. आपणास लिया संबंधाने
पक्षा घालून असते त्या प्रत्येक गोष्टी
परिणाम समतांचा उच्च्या साधारण दिसे
लागतात आहे. कसे हि असो. आपण
परदेशी आहेत. एकडे सापांना प्रत्ये
कांनी इच्छा कां वियत्याचा कारण
न दिल्याचे कारण केल्या तारीख होईल
असे मला वाटते. माझीत एकावर्षी
आपण मला पत्र दिला आहे. तो
मी स्वीकारण्यास त्याने नाही तर करणार नाही
पण भरण असे तेव्हा गोष्टी सोडणार नाही
हे माझ मोठ्या कठाणे. माझा निर्णय
आता पडला आहे. डेक्कन डी. एम. व कृष्णराव
हे ये. मेंच साहेबार असल्याचे समजत
आहे. अंबालाल कशा ये पहिल्या होते
देसाई कसे य आज्ञाही असल्याच कळेल

ते लिहिले तेव्हांचे माझा समज असे आहे
आपल्या प्रकरणांत. गोविंदरावांस
रामराव कौटुंबिक साधनाच्या
नाही न का?

आपण ५-६ वर्षे लिहिणार पाहून
काम करणार? तेव्हा आपल्या
परिस्थिती पाहून. कौटुंबिक
गी असेल परदेश सानिध्यांत सावकाश
नाही का? माझा वाटते असे. आपले
इच्छे करणार. तरी ते हि होत
नाही का? आपणास प्रवृत्ति चोरणारी
आहे ना? हानाच्या व पराच्या
इच्छांचे कसे काय आहे? सूचना
ज्याच्या कळवावेत यो हेच त्यांच्या
स्वतंत्र राखणार आपले इच्छा
करे करण्याचे जरी सामर्थ्य नाही
तरी अंशा परमाव पर्वत गोष्टींच्या
स्वभावा राखावा उपयोगा तरी
आहे? कौटुंबिक विरोध मिळवून
नवीन. होय. असेच कशावर. असेच
असेही घालून लागते आहेत. ह्या सहवासांत
आपले कुरव करे करण्याचे सामर्थ्य
नाही. ह्या विचारवाने निरर्थक आहे
स्वीकारणाऱ्या मी दि. फार नवीन आहे.

श्रीकृष्ण तळवलकर वकिलीत जोरात [illegible]
[illegible] आणि
[illegible] होते मी [illegible]
पार पाडली. त्यांनाही ही इच्छा होती
[illegible]
माझ्या मनात येते आहे. आपल्या या निरोपाने
आम्ही व त्यांचे [illegible] एकत्र
[illegible]
[illegible] आहेत. आम्ही [illegible]
[illegible] होणे [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible]
आपण [illegible]

श्रीकृष्ण चि. नारायणराव यांच्या [illegible]
[illegible] आहेत. त्यांची प्रकृती
[illegible]
आहे. [illegible]
[illegible] त्यांचे मन आहे. त्यांची
[illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
चि. [illegible]
आहे. आता [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible] त्यांनी [illegible]
[illegible] आहे.

चालू महायुद्धा संबंधाने. हिंदुस्थानचे
थोडे फार अपयश ही झालेले आहे. बंगाल च्या
उपसागरात शत्रू कडील हल्ला विमानांनि
बोटींचे प्राणहानी स्वरूपाचे पोचविले.
आसामचे बोटींचा [illegible] नागा प्रदेश
सोडला आहे. त्या मुळे लोकांचे [illegible]
१ ते २ पौंडाचे नुकसान झाल्याचे प्रसि-
द्ध झाले आहे. तसे विमानांच्या [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] तर
नुकसान केल्या [illegible] व [illegible]
[illegible] नाही [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] २३ सप्टेंबर
चे मद्रास [illegible] एक पाहणी प्रसिद्ध केले
आहे. त्यांत [illegible] विमानांच्या व संरक्षक
बोटीने [illegible] [illegible]
सविस्तर वर्णन केले आहे. ते [illegible]
मद्रास [illegible] [illegible] [illegible]
व [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ५५ [illegible]
[illegible] [illegible] व [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] २५ तोफांचे
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] १० [illegible] [illegible] व [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

हिंदुस्थानची सरहद्द ११.११३८ पर्यंत. तेथपर्यंत
भारत झाले आहे. तरी. संस्थानिक व बाहेर
पडलेले सर्वही प्रकार एका नावाने
ओळखले जाऊन भारत यांचे नावे पडले.
यासाठी त्यांच्याने प्रसिद्ध झाले आहे ~~असे~~

हिंदुस्थानात अनेकांचेही राजकीय
प्रसंग व आणीबाणी होऊन अनेकांना
या रूपाने येत आहे. येथील कांही
संस्थानिकही एक महत्त्व देऊन राजकीय
हेतूसाठी व अशा प्रकारे गाजवून आपल्या
[illegible] पदरचे प्रकार करण्यात येत
होते आहे. कांही निवडक संस्थानिकां
ची सरहद्दीवर बोलावणे करण्यात आले
व हे प्रसिद्ध झाले आहे. मुंबईच्या
वर्तमान आणि मागे विशेषतः वर्तमानात
ठेवलेल्या अशा या प्रकारे अनुमान करण्यात
कांहीही हरकत नाही. सर्वही विचारी
लोक संस्था व पुढे यांच्या राजकीय
हेतूला पण त्यांच्या या पुढच्या
लढायांसाठी एकही राजकारणाचा
मार्ग नाही पाहण्यात व ऐकण्यात नाही.
अशा वेळी त्यांचे सर्वांना आवश्यक
होऊन आणखी भरले. मात्र याचे भाग

पण निवडणुकीच्या आतोनात आपल्या लोकां
ना देणगी व धन एकवटून मदतीत करून
घेऊन एकी राहून वाचवणे भाग आहे
कामकरी लोकांची उत्पत्ति. त्यांनी हरकत
नाही. पण आपल्याशी कडे धाडले
गोष्टी [illegible] डागडुजी करण्यात व [illegible]
पद्धत मानली जाऊन आहे आम्हांस
मुंबईचे गव्हर्नर यांचे एक पत्र
लढाईच्या प्रसंगी मान बोलावणे
झाले म्हणून हे एक मान झाले आहे.
आपल्याला कळवण्यास मान मिळाला व या
हे लाभाचा व त्याच्या मानाचा आपल्या
ला पत्र व यांना निवडून आलो म्हणून
असतो.

चि. कुमार विश्वास यांना राहण्याच्या
महिन्याच्या पहिल्या आठ पंधरा दिवसात
आजारी आहे. तो जरी पण बरा झाला
एक [illegible] असून आणखी दिवस राहील
आहे. हा महिन्याच्या शेवटी त्याची
एक प्रतिमा काढून ती आपणाकडे
पाठवून देईन. कारण ती जरूर आहे. आम्ही
मानल्या विना पत्री कडे त्या बाबतचा
संदेश कळवून आहोत. ईश्वर त्याला
सद्बुद्धि देवो. सर्वांस नमस्कार

९२ ३७५

पुण्यातील प्लेगाने सध्या ~~[illegible]~~ उग्रस्वरूप
धारण केलेले आहे. प्लेगाने सोलापूरलाहि
[illegible] केलेले नाही.
वाढण्याचा संभवहि फारसा दिसत
नाही. [illegible]
[illegible] Inoculation करून घेण्याचा
इरादा आहे. [illegible] ते करवून घेण्या[illegible]
आपणांस या संबंधाने काय इरादा आहे.
आम्ही सर्व आपण [illegible] आहोत.
[illegible] आपल्या
[illegible] वारंवार [illegible] व
आपले [illegible] पत्र [illegible]
[illegible] होईल [illegible] नाही.
ते पाहून [illegible]
आहे आजचे हे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] हे आशीर्वाद

सर्वांस आमचे [illegible]
आपला [illegible]
[illegible] ([illegible])

Sonnalcity
375
13-11-14.

My dear Narayan.

Received your last letter. As you says that you are in need of moneys. & that too you want before Jan 15-1915. We both brothers will try anyhow. and will send you as much as we can. Be expecting something from us. I am keeping good health now a days.

One more thing Are you for the remarriage? or you are against to it. If so what are the reasons to it. If you are for it. How & its conditions and why you are for it? Will you please write me in detail about it.

376

I am introducing a woman to
You to day. Her name is Vimalabai
Waman Kapade. She is studying ~~to~~
in Marathi V Standard. & learns
English too as well. So I mean to push
her. in your Stri mandal through her
You will get good many Educated
ladies. This woman stays in our wada
only with her husband. Good many
Educated ladies do come to her every
days to study through her husband.
I have enquired her about it and she
has promised me to undertake the work.
But what I think is this it will be more
interesting to her if You write something
to her in marathi and something to
her husband in English. In such
things they are energetic & they can
move too very well - or You better
make some lady to write to her send
You yourself write to her husband.
his full name Va[illegible] B. Kapade (कापडे)

Do as You please.

Yours affly
[illegible]

प.नं. ७८

धोंड श्रीराम प्रसन्न ७०१ नारायण
ता. १३-११-५७ ३७७ पुणे शहर

प्रियबंधु चि. नारायण यांसी
सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष.
आपलेकडून मागतील हस्तलिखित पाठविलेल्या
श्री पत्रांपैकी ८ आली. (पत्र नं. ७१
व अखेरचे होते). हस्तलेखन पूर्ववत
नीट आजच आली असून ५ दिवसांत आणखी
पत्रांची अपेक्षा करीत आहोत.

आपण पुनरपि आपल्या प्रियजनांत
तो आयुष्याचे वाचून अत्यंत आनंद
वाटला. तुमच्या चिकित्सक वाचकांना
माराठ्या साहित्याच्या सर्वच पत्रांना निर
निराळ्या दिवशी न वाचता वाचकांस
हळू नाही तर जास्तच दिलासा वाटतो
होते असे वाटते आपण ताराचंद नाही
आहेत असे वाटते. आहे. नंबर ७१ च्या पत्रात
आपण दुःखावेगाने ते कार्य करताना
मी निश्चयपूर्वक ठरविले आहे. हा प्रयत्न
ते प्रत्यक्ष करून दाखवले पैसे देऊन वाटेल त्या
पद्धतीने त्यास आता आपल्यास कळून आणण्याची
काही गरज नव्हती असे वाटल्याने आपण जरूर
तर पत्रावरून तरी लिहायला हरकत शंका
नाही. आपणही सर्व ही पत्रे मी केवळ आपल्या
यांनाच पाठविलेली मी कोणत्याही तऱ्हेने व
कधी पुन्हा सोडणार नाही. आपणास एखादे पत्र पाठवत

2 374

व कोर्ट त्या वादांत पडीत आहे इत्यादी वर्तमान
रवंकर कळविण्यास विनविले आहे.
एक दोन दिवसांत यासंबंधी उत्तर
येईल असे वाटते. ते उत्तर आल्यावर मी
आपणास त्वरित इकडील कळवीनच.
हल्लीं करांस ही यासंबंधाने लिहिले
आहे. त्यांच्याकडून मात्र आठवड्यात
एकही पत्र आले नाही. मात्र मि. भारकर
यांनी तिकडील कोर्ट कार इत्यादिगण कळ
विली आहे व श्रीकृष्ण आठूर त्यास भेटण्याचे
ठरविले आहे. पुढील आठवड्याचे पत्र येताच
मी त्यांचे पत्रावरून मि. भारकरांना वरचेवर
श्रीकृष्ण आठूर यास भेटण्यास व त्यांनी कडून
आता पाठविण्याची तजवीज राहण्यासाठी लिहिणार
आहे. एक दोन वर्षे आता मला वाटते कर्नाटकांत
स्वस्थ राहण्याचे व गांधीवादी कोणाच्या वर आहे
न धावल्यास लिहून आल्यास पुढील
इतरांस कागदही थोडे नाहीत पाठविल्याचे ठेवून
दिले होते. मलाही आता या घोटाळ्याचा
मनापासून कंटाळा येऊ लागला आहे
लवकर मी हा भाग सोडून पडेन तर बरा
इतरांशी श्रीकृष्ण आठूर यांचे बरोबर समाजाच्या
गोष्टी केल्या तर मला पक्का अनुभव मिळाला
त्यांचे हे प्रयत्न मी स्वतः पाहिले
काम करण्याचे मनात येऊ लागले आहे.
ते पार पाडण्यासाठी मी सहज पुढे होण्याची इच्छा बाळगतो.

3 375

मेहेरबानी होऊ देणे आपणांकडून
जाती पाहिजे असे केले रकम मी काढली नाही
तरी कर्ज [illegible] काढून घेण्याचे मी
ठरविले तें त्याच तिथे साय राहणार नाही.
आणि ते आणखी काही लिहिण्याकरिता (नाही)
माझ्याकडे ही पुणे सोडल्या नंतर आपल्याच
विचार आहे त्या दिवशी लिहिलेले पत्र तरी
अजून तर हाती पडलेले नाही आता मी दरम्यान
त्यांचे न कोर्टात अर्ज आपल्या संबंधाने
शंका कुशंका काढल्या तर त्यांस ठीक
ते सर्व लिहिण्यात आले आहे
सध्या मि. हरीभाऊ पंडित हायकोर्टात
काम करीत आहे. मला वाटते तो पुढील संबंधी
धनादेश मागणार आहे तर त्यांचा भरवसा
नाही. माझा त्यांच्याशी फार परिचय. या करिता
उपयोग करून घेता येईल. व माझा
मात्र स्वतःचे दारिद्र्य हे त्यांस आताच
परदेश गमन केले न. त्यांचेकडून मात्र
अद्यापही पत्र आले नाही. तो कोठे असेल
पत्ता न आपले कडे येईल तो संबंधी
नाही ते धाम ही सहाई शेवटचा दिवस आहे की
पण तरी तिकडे रहायला पुढच्या सहा महिने
बघून विचार आहे ना. लिहावयाचे नाही. त्यांना
तो हरीभाऊ संसारी बंधनाचे पूर्ण
वेढा पडलेला आहे. आपले पत्र वरून
त्यांचे घराणे मंडळीत नाहीतर कसे
उपाय हाती असले पाहिजे ते दिसते

[illegible]

आपल्या हिंदु समाजाचा विचार करताना आजही [illegible]

[illegible]

[illegible]

६ ३८२

श्रीयुत हरी भाऊ भागवत हे [illegible]
अमेरिकेत चांगले चालले असे [illegible]
पत्रात सर्व पूर्वीचे चरित्र [illegible] येतील
इथून पाठवीं [illegible] ची माहिती असते असे
मी [illegible] पत्र येणार त्याचे वर्गणीदार
त्यांचे नांव काय वगैरे माहिती व त्याचा
एक अंक असे पाठवावे.

पूर्वी हरी भाऊ यांच्याकडून माहिती [illegible]
[illegible] पाठविलेली आपल्याकडून आलेली
[illegible] पाठविल्याबद्दल [illegible]
[illegible] एकही पत्र आले नाही

महाराष्ट्र मंडळ संबंधाने आपल्या [illegible]
सर्व काम मी [illegible]
सभा [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.

[illegible] संबंधाने आपला अभिप्राय
[illegible] आहे तो [illegible]
[illegible]

या [illegible] यांच्याकडून [illegible]
[illegible] सर्व [illegible]
आले आहे. [illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

५ ३८३

[illegible] आला नाही
चि. [illegible] दिवसांत
एकही पत्र आले नाही [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
नाही. आपल्याकडे [illegible]
[illegible] वाटते
चि. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे. [illegible]
[illegible] आहे.

[illegible] आपल्याकडून [illegible]
[illegible]
महाराष्ट्र संबंधाने [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे.

आपली [illegible] उद्या दि[illegible] होईल
[illegible] हिंदुस्थानातून [illegible]
रोजी [illegible]
[illegible] येत आहेत. येताना काही
आठ [illegible] पाठवीन
[illegible]
आणि [illegible]
[illegible]
[illegible]
आहेत [illegible]

चि. [illegible] आठ [illegible]
[illegible] आहे [illegible] आहेत.
[illegible]
[illegible]
आणि [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] आहेत. [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible] नाहीत.

चि. [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible] आहे
[illegible]
आपली [illegible].

प.नं. ६८

क्षेम. श्रीराम प्रसन्न. ६०२ नारायणपेठ
20-11-45 पुणे शहर
381

कृतानेक सप्रेम अनंत आशीर्वाद विशेष.

[illegible] आठवडाभर
आपल्याला [illegible] आलेले सर्व
[illegible]
[illegible] नाहीं. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाहीं. आपले अत्यंत [illegible]
[illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

त्याचे पत्र की अवश्य आपणांस यावे
थोडे तरी कर्तृत्व [illegible] नाही काय?
मी प्रत्येक पत्रांत आपल्यास कळवीत
आलो आहे की आपण केव्हांतरी
व [illegible] संकल्प [illegible]
[illegible] आपल्या
[illegible] आपल्यास [illegible]
[illegible] पडू [illegible] नाही.
आपण करून [illegible]
[illegible]
[illegible] प्रत्येक [illegible]
[illegible]
[illegible] आपल्यास [illegible]
[illegible]
[illegible] करून [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] लिहितांना
नाही [illegible]

आज हे पत्र [illegible] तो का हे
[illegible] आलो
नाही तरी [illegible]
आहे. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
नाही. [illegible]
[illegible] आहे.
[illegible] करून
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] नाही. [illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आहे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (नाही. [illegible]). [illegible]
[illegible]

[illegible]

आतां येथे [illegible] आणखी [illegible]
मधूर आठवण [illegible] आणि [illegible]
[illegible] हातात [illegible]
[illegible] योग येईल. तो योगायोगाने
[illegible] होय. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आपल्या [illegible] आहे.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

चि. [illegible] नी मात्र कुठलेच Inoculation
करून घेतले नाही [illegible] होणार नाही [illegible]
[illegible] आपल्याला [illegible] नाहीही
[illegible] तो [illegible] येत होता.
[illegible] जोराने पडते [illegible] वाटत आहे
[illegible] आहे

आम्हा दोघांना [illegible]
आहेत. [illegible]
[illegible] आहे [illegible] नाही
व कुठेही नाही. असे चालू आहे. आम्ही
अजूनही [illegible] राहणार आहोत.

आपल्या [illegible] चांगल्या
आहेत [illegible]
[illegible] आहे [illegible]
आपल्याकडे [illegible]
[illegible] पुरे [illegible]. आमच्याकडे
आपल्या [illegible] संबंधाने [illegible]
नाहीत [illegible]. [illegible]
नाही. आम्हाला [illegible]
पावतो आहे [illegible]
[illegible]
[illegible] आहेत [illegible]
[illegible] नाही. [illegible]
[illegible] आहे. आपलेही [illegible]

[illegible] आज [illegible]
[illegible] आम्हा नाही [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible] आपल्या
[illegible]
[illegible] होईल. आपल्या [illegible]
[illegible]
[illegible] करून [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]. माझा [illegible] संबंधाने [illegible]
[illegible] नाही [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] आलेल्या
[illegible] प्रसिद्ध
केले आहे. [illegible] २०० [illegible]
[illegible]
[illegible] प्रसिद्ध [illegible] आहे. [illegible]
[illegible]
आहेत [illegible] आहेत.
आपल्याकडे [illegible] नाही.
आपल्या [illegible] संबंधाने [illegible] नाही.
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] मजकूर [illegible]
कळावे लोभ असावा हे आशीर्वाद
[illegible]

आपला [illegible]
[illegible]
[illegible] (सही)

393

Poona City
20-11-[illegible]

My dear Narayan

No letter from the last two weeks - I am getting on well both my health and practice. Hope you are getting on well your health & studies - Please let me know in details everything. Nothing more in my next after hearing from you.

Yours affly-
[illegible]

हुबळी होम श्रीराम ता. ६-१२-१४-

३१५

ती. रा. रा. नानय्या यांस चि. सौ. कावेरीचे दोन्ही कर जोडून श्रीकालचरणी मस्तक ठेऊन नमस्कार.

मी आपल्या पत्राची वाट पाहात होते पण माझी निराशा झाली तर विदूरक रण्याची आपल्याला लवकरच इच्छा होईल काय. मी ता. २८ (कार्तिकशुकादशी) पासून शिवलीलामृत प्रारंभ केला आहे आपली प्रकृती कशी आहे आपल्या पायाचे वडातांचे इसब कसे आहे प्रकृतीस फार फार जपत जावें. इकडील सर्वत्र मंडळी खुशाल आहेत.

कावेरी

Letter No 2/1

395

"Ram"

University of Michigan
Ann Arbor, Mich.
U. S. America
3-1-1916

My dear Balu

Nothing from you. How are you going on with your health & work? What about your itches? Have they disappeared? How have you done in your drawing examination? Any hopes? May God give success to your efforts.

How are your friends? Are they alright? I am doing well & hope the same with you all.

Yours affly
Narayan

356

Dear Dhangadi

How are you ? Are you doing well ?

Accept my Best wishes!

N. S. H.

347

13th January 15

My dear Narayan.

For the last successive three weeks I think I did not drop you even a line. I was very glad to read of you all the letters & its contents as well. Am doing well with my health. Since the last month the practice is slack. Due to good climate & besides cold season is the healthy season. You might be receiving letters from Tatya who has gone out for funds at different places. Nothing more for the present.

Yours affly.
G. S. Hardikar.
L.C.P.S.

398

20th Janry 15.

My dear Narayen -

Your letter No 47. is to hand yesterday whereas No 48 & 49 came earlier than this I don't know what must be the reason of this Jaliya left Poona for Hubli on December 15th whereas he has not yet come - He is expected by the 1st of February 15. I am doing well - & hope the same for you all nothing more for the letter Your Answers to my previous letters are not at all satisfactory. Please therefore have a look to my old letters and Answer my letters by no by - At your leisure

Yours aff.
G. Karandikar
Lello.

P.T.O.

394

Dear Narayan,

Your letter No 57. Dated 13.12.41 a long, long, & lengthy letter to hand just now. I was very glad to go through it. I expect its answer in my next letter in details.

Yours affly
G Handiekar

Expect me early if not in May in November at least.

O.P.

400

Kirkee Bazar.
27.1.15.

My dear Narayan,

I went through your letter No 51 and a post card No 52 which I received this morning only. Really I was very glad to go through it. I went through that letter nearly for good many times & still I go through it.

Dear Narayan. It is no good to write to me to come over there. I have a great desire to come over there. It is not only because that I have promised you to help you in your aims but a sort of jealousy I should say rather. Because my younger has gone so far & he is progressing and I being elder to him is it not a shame on my part to spend my life in practising ~~being a~~ with this wretched degree Lemns.? I cannot say any thing exactly whether it is a jealousy or any thing other. I cannot name it particularly. But whatever it may be the result of it is good one. Won't you think so? Although jealous however I am but I think you would not mind for my jealousness.

Now I am collecting money. All people call me: a stingy fellow. Dear Narayan really I myself am wondering what my character was previous to this and what

has it become now. How spendthrift was I?
now the same. Julew does not wish to spend
a pie even uselessly. Now I quote a sentence
here to you uttered by Shripad Ankaliskar
having seen my pant torn. "When you were
not earning you used to be in a fashionable
dress. but while you earn a lot why should
this be the case?" Dear Narayan. I am collecting
money not to give to any one. without any hesi
-tation I refused to give them. I want it for
my own use for going to America. I have
settled not to beg to any one. for my going
but if any one gives me on loan. I will receive
it willingly & I can pay off any how in return
with interest but nobody gives. I had a mind
to collect 1000 Rs of my own earnings
and then start but as you call me very soon.
yesterday only I have dropped a letter to Bandu
Haradiskar for a sum of 500 Rs on loan on
condition to return it in a year with interest. Since the
time of my arrival in America. I can work &
pay him off. Let us see what he says. Perhaps
you might be knowing his father breathed his
last some days back. and he is the elderly person
at home now. I have requested him to sell
his wifes ornament if possible. It will be
better if you could advice or request

him to grant me that sum. use such a
language. by which. he should be ready
to do it. at the very moment. Till the time
I will collect some thing. more. Today by this
moment. I have 200 Rs cash with me.
as soon as I collect some 500 Rs I mean to go
to ask for a loan. to some. people. or to some
of the chiefs for funds. I will inform you.
by the bye. The other day I have dropped a
letter to Ram too. Thanking him for the
help he had done to me. while going to
Calcutta. and hence I have not paid him a
single farthing as yet. and also I have not paid
asked his pardon that I have said to him
his sum as yet. & also I have to return it by the bye.
that I am going to return it by the bye. this point of mine going
I have kept.
to America". and have consulted him. for it
Let us see what he says. after I receive from
him as an answer to my previous letter I am
going to send your letter No. 51 to him. I have
showed that letter to Harihar Pandit but he said
nothing.

The whole day & night there is no other subject
before me but this only. So you need not
anxious about my coming over there.
But do one thing. write to Bandu.
& also to Ram if he can help
with a small amount on loan and also
to Harihar.

401

and I am. collecting some amount for myself - and then only I will be able to come there as you says otherwise it will take much time I believe - As you please you do. But be sure I am sure to come there never mind if I am late for some three four months. That's all. I am getting on well with my health. I recd. a letter from Daly a from Ramdurga. He says when he will ask me for money to send you I will have to send whatever the sum he requires don't of my earnings Rs 200 — That's all Expecting an early reply. how to proceed in San Francisco. Yours affly. Chandrakant Deore
write in detail where I should get down etc etc

I have written yesterday to Bombay Thomas Cook. about everything. about journey etc etc -

[illegible] [illegible] [illegible]   [illegible]

प्रियबंधु चि. डॉ. नारायण [illegible]

सप्रेम अनंत आशीर्वाद वि.

आपले दोन आठवड्यांत मी आपल्या पत्रास उत्तर लिहिले नाही त्याचे कारण माझा [illegible] होय. मी [illegible] ७ वे [illegible] 30 वे तारखेस [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] परत [illegible] [illegible] 31 वे तारखेस [illegible] आहे [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible] [illegible] (47) [illegible] (58) [illegible] (15) [illegible] (30) [illegible] (40) [illegible] [illegible] (२५०.० रुपये) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आहे [illegible].

[illegible]

403

PASSED CENSOR
21
BOMBAY

ONE ANNA
POSTAGE & REVENUE

To

Dr. Narayan Subrao
Hardikar
M.C.P.S.
Michigan University
Ann Arbor
Mich U.S.A.
America

404 Jubbuli 26-3-18

My dear Narayan

Recd yours
& I have replied it
last Friday. All
here are well
hope the same of
you

Yours affly
R.K. Sharma

PASSED CENSOR BOMBAY 30

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ

೪೦೭ ೨೮.೨.೧೯೪೩

ರಾ॥ರಾ॥ ನಾವಣ್ಣಾಯಿಯವರಿಗೆ ಶ್ರೀಧರ
ನು ಮಾಡುವ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು ಎಲ್ಲರು ಕ್ಷೇಮದಿಂ
ದಮಿದ್ದೇವೆ. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ
ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ತಮ್ಮ ಪತ್ರ ನನಗೆ ಬ.
ದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಬಂದಿಲೆಂಬ ಕಾರಣವು ಏನೇ
ಯಿರುತ್ತಿದೆ ಎನಂದರೆ ಸ್ಕಾಲರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆನಂ
ದದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎತೆ ನೆಲ ಪಾಸಾಗಬೇಕು ನನ್ನ
ದು ಮಾರ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇರುತ್ತದೆ
ಯದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನು ಬರೆಯರು ಎನಗ
ಂಯಿಲ್ಲ

ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಧರ ಗೇವಡೆ

प.नं.
११-१२-१३
१०

क्षेम तत्र. श्रीरामकृपेकरून पुणे २
२४-२-१५ नारायण पेठ

प्रियबंधु चि. डॉ. नारायण जोशी
सप्रेम अनेक आशीर्वाद विशेष.

406

आज जवळजवळ तीन आठवड्यात मिळकडून आपणास । पत्र लिहिणे होते की गावाक करिता नाही याबद्दल आपणास कळविले नाही अशोक यांस [illegible] नाही. मी पंधरा दिवसांपासून १५ फेब्रुवारी पर्यंत एकसारखा प्रवास करीत फिरत होतो. त्यामुळे मला कि काही लिहिता येत नाही हे एक कारण व दुसरे आळस हे होय. आपणाकडून येणारी मोठी आजपर्यंत आलेली सर्व पत्रे मिळाली आहेत. त्यांना उत्तरे मी न पाठविल्यास [illegible] परंतु फेब्रुवारी १४ ते १८ तारखेस [illegible] आज [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

८ ५०१

आपण [illegible] पाठविलेली [illegible] काल
आली. पैसे मिळाल्याची [illegible] पावती
पाहिजे. तसा आपणा [illegible] मिळालेल्या
रकमा खाली प्रमाणे आहेत.
श्री. [illegible] केशवराव [illegible]
[illegible] — रु. आ. १२५-८
हुबळी ४५
गदग २०
धारवाड ५
बागलकोट ४०
विजापूर ५८
एकूण — ३०० — मिळाले आहेत.
[illegible] पोच [illegible] देत आहे.

मासिक मनोरंजनाचा [illegible]
[illegible] अंक [illegible] [illegible]
[illegible] आपणाकडे [illegible]
आहे. आपणाकडे [illegible] आहे
[illegible] पाठवावे. [illegible]
आहे. [illegible]
हे [illegible]

आपला [illegible]
बंधू
ना. सा.

प. नं. १३   ५|०

पानें १२ कागदांत

देवे. ता. १७-३-१९५५ सोमवार सकाळ

६०१ नारायण पेठ
पुणें शहर

प्रिय बंधु चि. डॉ. नारायण शास्त्री

सप्रेम आशीर्वाद विशेष.

आपणांकडून येणारे पत्र ह्या ही रविवारीं व त्याच उशीरा मिळालें. जे पोहोंचले ते नंबर ६ चे होते मध्ये का पांचव्या नंबरचे पत्र अद्याप मिळावयाचें आहे. आशा आहे पत्रिकेची वाट आहे व्हावयाचे हेतु पडूनच आहे. म्हणून करून माझे मागील रविवारी येणारे पत्र मला मिळावयास वेळ लागल्यामुळें. कांहीं तरी नाहीं याचे कारण मी येथील म्युनसिपालटीत होणाऱ्या कामात आतां मदत करून गेलो होतो हें होय. ह्या धंद्याच्या कामात मला जरी यश यावयाचें नाहीं आलें कारण डॉ. गोरवळे ह्यांनी ... निवडून आले. त्यामुळें मी अंगावर घेतलेल्या व पुण्यातील आयुष्यापर्यंत पडणाऱ्या कामाचे ...

झाले असें मानावयास कांहीं हरकत नाही
कारण माझी तब्येत [illegible] कमि वडून कीत वि-
शेषतः माझेंच आरोग्यासाठी होते व ह्या वेळी
आहे. म. माझी [illegible] येताच माझा
पगार दोन रुपयांनीच वाढला व ह्या प्रकारें पैसे
नसेंच होईल असें दिसतें आहे. पहावें काय होतें
पुढील खेपेस कळवीन. माझ्या अंगावर
चालल्या या धावपळीमुळें [illegible] पुढें हवी
सेंच होतें की काय, आपलीशी भीती वाटत आहे
मी आपणास वर्की वर्की हेंच लिहून देत आहें
आहें की आमच्या आफिसांतून पगार [illegible]
पण मला मिळाली नाही तरी आपण खिन्न होऊं नये
ऑफिसांत नये. व आपल्या [illegible] पण केव्हांही
या प्रश्नासाठीं माझ्या या विनंतीवर आपणाक-
डून मान मिळेल या इच्छेनेंच मी लिहीत आहे.

आपली परीक्षा संपली का? म. परीक्षेत कितवा
नंबर पटकावीत? परीक्षेचे मार्क आम्हाला
कळतील काय? फोटो फ्रेम मिळाल्या बद्दलचें
एक कार्ड फक्त आम्हाकडे पाठविल्यास ठीक
काही रात्रं दिवस एकसारखें शारीरिक व मान-
सिक श्रम करून मेंदू शिणवून घेऊं नये.
हे ही ध्यानात ठेवणार नाहींस काय? तर आपण
याचा योग्य विचार करावा. आधी शरीर संप-
न्न करून पूर्ण नंतर मग श्रम करणें तें करावे
आता आपली प्रकृति सुधारत चालली आहे ना
स्वाभाविक अन्न [illegible] लागते ना? [illegible]
कारण शक्य असल्यास विश्रांति घ्यावयाचा वेळ
देऊन मग जे करावयाचें तें करावें. [illegible]
संबंधानें मी तुम्हाला [illegible] म्हणजे [illegible]
माझा [illegible] होणार आहे कारण [illegible]
[illegible]
[illegible]

पण हि विकारांचच होय असतो.

काल रोजी चि. डॉ. गणपतरावांनी श्री सत्यनारायणाची पूजा मोठ्या थाटाने केली समारंभास बरीच मंडळी आमंत्रित मंडळी आलेली होती. श्री नारायणजीनीं ह्या प्रमाणें मातीस सर्व आम्हांस सर्व प्रकारच्या सुखाचेंच दायक दिले नसून च हें नवीन वर्षारंभ दायी वर्ष सुखानें जावो. सर्व पावें. एवढीच त्यांनीं त्यांची अनन्यभावें प्रार्थना केली. व त्याप्रमाणेंच घडणें बरोबर वाटतें ह्या वर्षे पर्यंत आम्ही सर्व ही जण सुख रुपात आहेंत. काळजी किंत कुठें नाहीं.

आणखी कन्या परी श्री रवळीं शंकर व विनायक हे येथे आले आहेत. आजच त्यांची परीक्षा संपून एक दोन दिवसानंतर ते येथें आले असे जायचें आहेत. मा. प. ते दोघेही आजचेच येथें न उतरतां परस्परच कोठे साताऱ्याकडे जाणार होते. व आजच सकाळीं येथें आले आहेत.

मराठी लोकांची नाटकं पाहताना त्यांचे कपडे व डोक्या
वरील लांब पगड्यांकडे लोकांनी लक्ष केले असावे. असे
ही आशा आहे अंतःकरणापासून मला ही गोष्ट आठ
वत नाहीशी आहे. इकडे नाही. चि. बापूरावासाठी
आमंत्रण केले होते पण ते आले नाहीत. अभ्यासा
मुळे त्यांना वेळ नसावा असे वाटते. ते लवकरच मुंब
ईला जातील असे वाटते. आजीकडे आपण रोज पाठ
शिष्यांचे क्लास बंद केले आहेत (सांगितल्या) मनोरंजनासाठी रोज
रोजचा पाठ घेणे. आपणाकडे त्यांचे कडून रोजचे
पाठ होतात की नाही. ते पाठ पुन्हा देण्यासाठी त्यांचे
कडील होते पण आता बाकीच्या लोकांनी आम्हाला कोणी
कळविले नाही. सध्या ते वडील सर्व ही भाषा पूर्णपणे
आपणाकडून शुद्ध ही भाषा बोलणारे ते प्रसिद्ध करणे
बरोबर नाही असे श्रीयुत जोशी यांचे म्हणणे पडले
मुळे लोकांनी ते छापण्याचे नाकारले आहे व तरी आम
च्याकडे ही लोकांनी कळविण्याचे काम सांगितले आहे.

६ ५१५

(१८।२।२१) [illegible]

[illegible] २८।१२।१८

आपल्या इच्छे प्रमाणे [illegible] आहेत
पाठविली आहे [illegible] पैसा के पाठविण्यात
येतील आहे. त्या जमा करून आपणास उतारे
येताच जमा करावे. मनी आर्डर पाठविल्याची
पावती मला अद्याप त्यांचे कडून मिळाली नाही.
तरीही एक दोन दिवसांत मिळेल असे वाटते. आतां
आतां निकडीचे [illegible] आहे तरी नाही.
[illegible] प्रकरणांचे [illegible] निकडीचे [illegible]
आपण पाठविणार नाही काय? [illegible] दि. [illegible]
आपण विशेष [illegible] होणाऱ्याचे हितच
करेल [illegible] औषध [illegible] आहे. चि. [illegible]
पाठविले [illegible] आपणास [illegible] आहेत.
चि. [illegible] यांची प्रकृति उत्तम आहे त्यांना
[illegible] आहेत. श्री. गोविंदराव [illegible]
[illegible] आहेत ना. [illegible]
पाठविण्यास [illegible] करावे [illegible]
[illegible]

५१८

पत्र नंबर ११ ॥श्रीराम॥ हुबळी

बुधवार ता. १७-३-५५

ती. रा. रा. प्रिय नानांस नाईंचे प्रेमपूर्वक दोन्ही कर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. या आठवड्यात आपल्या कडून पत्र मिळाले नाहीं. आपल्या प्रिय माणसां कडून जर पत्र आले नाहीं तर आपल्या मनाची किती निराशा होती हे आपल्याला आपल्या अनुभवावरून कळून आले असेल. शुक्रवार तारीख १२ रोजी मी (सत्यनारायण होता म्हणून) टेंबेंच्या येथे जेवायला गेले होते रा. रामुअण्णाही आले होते त्यांनी चि. विपीन कडून टाकू पाकीट मजकडे पाठवून दिलेनी ते पत्र माझ्या हाती पडतांच मला फार आनंद झाला कारण आधी मला वाटले कीं हे पत्र नानांच्या कडूनच आले आहे मग पाहते तर ते पत्र नानांच्ये नसून कमलादेवी कडून आले आहे संध्याकाळी घरी आल्यावर चि. बाळूच्या हातात दिले त्याला कांही नीट समजले नाहीं आता चि. विनायक आल्यावर तो वाचून अर्थ करून सांगेल. हा वरील मजकूर लिहिण्याचे कारण हाच हेच कीं आपल्या पत्राने (मी कोठे जरी असले तरी माझ्या हाती पडणारच पण) मला इतका आनंद होतो. असो.

तारीख ११ रोजी रात्रीच्या गाडीने चि. विनायक व रा. शंकरण्णा हे दोघेही परीक्षे करता पुण्यास गेले आहेत आज बहुतेक त्यांची परीक्षा संपेल रा. भास्कर शंकरअण्णा व चि. विनायक या तिघांची तर परीक्षा संपली आता एत्यां आठवड्यात रा. बापुअण्णाची परीक्षा आहे आज चार महिन्या मागे सर्वांची परीक्षा नापास झाली पण या खेपेस पास होईल अशी आशा आहे पाहावे आता त्यांच्या नशीबी काय आहे ते. असो. आपण विचारलेल्या प्रश्नांचे उत्तर मागील आठवडी दिलेच आहे. आपला डावा डोळा लवायचा थांबून किती दिवस झाले की अजून थांबलाच नाहीं कळवावे.

इकडील व कलघटगी कडील सर्वत्र मंडळी खुशाल आहेत तिकडे धंदा धंडी कशी काय आहे प्रकृतीस जपत जावे. कळावे.

आपली

सिंहावलोकन काल मला मिळाला वाचून झाला

प्रियंगु नाई.

पत्र नंबर १२

॥श्रीराम॥

हुबळी

मंगळवार रात्रौ ता. २३-३-२५

ती. रा. रा. नानण्णास दोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपले तारीख ३१-१-२५ (नंबर ५) रोजी लिहिलेले पत्र तारीख १८-३-२५ रोजी दुपारी १२ वाजता माझ्या हाती पडले आणि कमलादेवीचे पत्र यांच्या आदले दिवशी म्हणजे तारीख १७ रोजी माझ्या हाती आले मागील आठवडी आलेले पत्र कमलादेवीचे नव्हे दुसऱ्या डाकाखि. कडून आले आहे. व तारीख ७-२-२५ रोजी लिहिलेले आपले तीस अक्षरी कार्ड तारीख १९-३-२५ रोजी पावले या कार्डा वरून मला वाटते कीं मी आपल्याला मागे पत्र पाठविले नाहीं म्हणून आपण मजवर पुष्कळ रागावला आहां नानण्णा, आपल्याला वेळ नसेल पण मागे इतक्या दिवसांत आपणा कडून अशा थोड्या मजकुराचे पत्र कधीच आलेले मला तर आठवत नाहीं खचीत मजवर आपण इतके रागावला असे वाटले नव्हे माझ्या हातून मोठी चूक झाली या नंतर अशी चूक होणार नाहीं मागील चुकी बद्दल माफ करावे. असो.

नानण्णा, कमलादेवीने म्हणा अगर अमेरिकेतील स्त्रियांच्या सभेने म्हणा मला उपाध्यक्ष निवडले आहे पण मला त्याचे काय बरे ज्ञान आहे माझी योग्यता तरी आहे काय धड मला स्वभाषा देखील चांगली येत नाहीं नसत्या मला इंग्रजी येते म्हणून त्यांना थापा मारला आहां व त्यांनी

ते खरे समजून माझ्याशी पत्र व्यवहार करु लागले आहे-त त्यांनी मला उपाध्यक्ष निवडले आहे खरे पण मी त्यांचे कशा रीतीने उपयोग करुन घेवू इकडील स्थिती आपल्या ला माहित आहेच कोणत्याही गोष्टीचे हे असे नव्हे असे जर आम्ही म्हणालो तर लोकांच टिका सुरु होते अजुन घरची माणसे सुधारलेली असती तर ती गोष्ट वेगळी होती घर सोडून बाहेर गेलेले कुणाला पत्करत नाहीं मग आम्ही शिकलो काय आणि आमच्या हातून होते काय असेच जन्मभर घरात एका कोपऱ्यात बसून दिवस काढण्या पेक्षा जास्त आमच्या हातून कोणतेही काम होणे शक्य नाहीं वाटतण्या, ज्याज्या वेळेला हे असले विचार माझ्या मनात येतात त्या त्या वेळेला मला मरण प्राय दुःख होते पण गप बसण्या पलीकडे माझ्या हातून कोणतेही काम होत नाहीं.

असो. सध्या विनायक अजारी आहे म्हणून पुढील खेपेस कमलादेवीच्या पत्रास, उत्तर जाईल. तारिख २१ रोजी भास्कर शंकर अण्णा व विनायक सायंकाळच्या गाडीने आले भास्कर दुसरेच दिवशी धारवाडास गेला. चापळकरांच्या नावाने पाठविलेले पत्र मी पोष्टात टाकले. रा. लखूकाकांच्या डॉ. कडून लखूकाका इथे असताना आपल्याला बहुमान मि[redacted] ळाल्या बद्दल त्यांनी लखूकाकांना एक कार्ड लिहिले होते ते कार्ड आपल्या कडे पाठविण्यास लखूकाका मला सांगीतल्या वरुन मी आपल्या कडे पाठवित आहे हे कार्ड पाठविण्या चे कारण एवढेच कीं आपण अमेरिकेस जाण्या पूर्वी आप-

त्याला ते डॉ. म्हणत होते म्हणे कीं हा कार्य अमेरिकेला
जातोय त्याला पैसे कोण देतात असे म्हणणारे डॉ. आज
आपल्याला इतके मान देत आहेत ते आपल्याला पाठविण्या
करता पाठवून दिले आहे. असो.

इकडील व कोल्हापूरची कडील सर्वत्र मंडळी
खुशाल आहेत आपल्या प्रकृतीस फार फार जपत जावे
कळावे.

आपली गंगूताई.

621

Hubli 24-3-15

My dear Narayan

Received your letter. Bhaskar has come from Poona. He has taken Miss Kamaladevi's letter of this week. All here are doing well. In what terms are Messrs Govind & Nadjit? How are you? Nothing more.

Yours affly
R. K. Shewad

No. 12.

Hubli
24-3-15

My dear Nana,

Arrived here from Poona on 21 st. at 7.30 P.M. I had fever all the way along. Now I am alright.

We have received two letters in Sister's name - one from Miss Kamaladevi and the other from Edith Whiteside. I shall answer them. Don't care

422

Dear Bapurao has been to Bombay for his exa. which began on the 22nd.

All well & hope the same with you.

Yours affly
Vinayak.

423

24. 3. 15.

My Dear Narayan

Your Post Card dated 31. 1. 15 to hand. I am well with my health. Now shortly I am going to leave this house — As there was a quarrel between myself & Vaini. It is since last June 16th I am taking meals. only once at night. Neither our brother (supposed) nor his wife inquires what I eat or drink. I know this her character and as well as his character from long since. I am put in difficulties as regards meals. Since my Gangadhar's death you might say any thing to me. But really. She was more to me than the persons who are living of my relations. and I mean to follow my own system. As previous I had a long desire that these persons would try to treat me better but my idea is quite wrong. and now. I cannot suffer any more. these difficulties.

424

ted if I stay any more now the hatreed ness will bee increasing day by day. and by which. my health will spoiled now it has already been spoiled. more than. what it was. I dont wish to write any more now to you. You make out from this. You know. all these things from the beggining

Yours affly.
Ramanna.

425

My dear Narayan.

I am alright with my health. I have seen your post cards received lately. I don't think that I have to write any more in particulars

Yours affly.
Ganesan

1st April 15.

No. 13.

4 26

Hubli
1st April 15.

My dear Nana,

Your letters to hand - a card and a cover - not simultaneously but with an interval of a day. Mr. Alur's letter is already directed to his address. He might have received it.

Today, you know, is the first of April So you might be enjoying that kind of pleasure of deceiving others or of making a fool of others. Is it not? Is there such kind of system? Have you done anything of the sort? If so, let me know.

No doubt you had written that rich men like us - not particularly our family - may afford any sum and meet any number of failures and shall not have any regard for the same

But I question you "Do you really think that they don't regard such failures or you simply cut jokes?" Let me know this please. As for me, I regarded and I do regard it. While reading yours, I thought, something was cutting the vital parts of my heart: moreover, (you may be knowing after you step on your mother country's soil) that our — why your — my brother has become very kind and generous and he will expend any number of Rs to send us to appear for any number of such examinations; then why care! But away with this.

Today only I have answered Kamala Devi and asked her to send a portrait of her own. All well & hope the same with you.

Yours affly
Vinayak.

पत्र नंबर
१३

॥ श्रीराम ॥

हुबळी

गुरुवार ता. २-४-२५

ती. रा. रा. नानण्णास दोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपले तारीख २१-२-२५ (नंबर ८) व १४-२-२५ (कार्डनंबर ७) ही दोन्ही पत्रें तारीख २७-३-२५ रोजी मिळाली आनंद झाला.

कुंदेरी, मी माझी पत्रें लिहून झाल्यावर एकदा सोडून चारदा वाचून पाहते पण मला काहीं चुका काढता येत नाहीं माझ्या पत्रांतील चुका जर मला काढता आले असते तर पत्रें लिहितानाच मुळी चुकाच होत्यांना मी पत्रें लिहिताना काळजीपूर्वक व मनलावून लिहिते पण मला लिहिता येत नाहीं म्हणून चुका फार होतात व आपल्याला माझी घाणेरडी व चुकत माकत लिहिलेली पत्रें वाचताना फार त्रास होत असेल पण आपण माझ्या साठी एवढी त्रास सोसाल अशी आशा आहे. आता. आपण गेल्यावर हुबळीस नवे दोघे डॉक्टर्स आले आहेत एक ब्राह्मण व दुसरा लिंगायत व त्यांची नावें अनुक्रमें चळगेरी व पाटील अशीं आहेत. रोवर्ड टेने कंपनीची भरभराट पूर्वी प्रमाणेच चालली आहे काळजी नसावी ती. सौ. वहिनीस (आपल्या वहिणीला फक्त शोभनांकरतां) बागलकोटास जाऊन चार दिवस झाले परत लवकरच येतील. चि. सौ. सिंधू व रा. हरिभाऊ यांच्या कडून पत्रें येत असतात व मीही उत्तर पाठवित असते.

या नंतर मी होता होईल तो पत्रांत चुका न करण्याची खबर
दारी घेईन.

नानण्णा, आपण मला प्रत्येक गोष्टीत वारंवार अं-
तेच समजावून सांगाल अशी आशा धरून हे पत्र येथेच
संपवितो. कळावे. आपली प्रिय गंगूताई.

४२० श्रीराम 9 Hubli
9-4-15.

Dear Anandarao

Yours card to hand. Well I think if you had sent me a chit when you wrote your kartecari here, to my Poona address, I got it not. Never mind. I strongly hope the series of my blunders may terminate soon. Well alright. Nothing more.

yours affly Bhatkar

Dear Akka and Kaki tender their best ashis to you — B.

पत्रनंबर
२४

॥ श्रीराम ॥

हुबळी
ता. ९-४-१५

ती.रा.रा. नानभाऊसं [illegible] जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार वि. वि. आपले कार्ड पावले मजकूर [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] पुढील [illegible] [illegible] [illegible] आपली [illegible]

431

INDIA POSTAGE & REVENUE
HALF 1/2A ANNA
INDIA POSTAGE & REVENUE
HALF 1/2A ANNA

BOMBAY
PASSED

Dr. Narayan S. Hardiker
M.C.P.S.
University of Michigan.
Ann Arbor
Mich, U.S.A.

पत्र नंबर ॥श्रीराम॥ हुबळी

१७ 532 ता. ३०-४-२५

ती. रा. रा. नानण्णास ताईचे प्रेमपूर्वक
दोन्ही कर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक
ठेवून नमस्कार. वि. वि. या खेपेला
आपल्या कडून पत्र मिळाले नाहीं.

नाना, आपल्या कडून पुष्कळ दिव-
सात सविस्तर मजकुराचे पत्र आले
नाहीं कारण काय वेळ मिळत नाहीं म्ह-
णून कीं आमच्या आपल्याला कंटाळा आ-
ला मला वाटते आमचा आपल्याला कं-
टाळाच आला असेल कारण त्यांना पत्र
लिहितो म्हणून दोन ओळी कसे बसे
टाकता खरडून टाकत असाल नव्हे?
असो. इकडील सर्वत्र मंडळी खुशाल आ-
हेत. रा. भास्कर येथेच असतो. प्रकृती
संभाळत जावे. कळावे. आपली [illegible]

433

PASSED CENSOR
30
BOMBAY

HUB[illegible]
30 AP[illegible]
11

To

Dr. Narayan. S. Hardiker
M.C.P.S.
Michigan University
Ann Arbor.
Mich. U.S.A.

From:
G. Shevade
G. Shevade Tent
Co.
Hubli
India

पत्र नंबर
१८

॥ श्रीराम ॥

हुबळी

५३६

ता. २४-५-२५

ती. रा. रा. नानारा पोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि.

आपल्या कडून बरेच दिवसांत पत्र नाहीं म्हणजे तीन आठवड्यांत नाहीं. आतांशा सर्वांना आपली आठवण फार फार होवूं लागली आहे व मनाला चैन नाहीं आपल्या कडून आठआठ दिवसाला पत्रें येत असली म्हणजे ती वाचून थोडा तरी मनाला आराम वाटतो. असो. आम्ही सर्वत्र मंडळी दोनचार दिवसां आंत कलघटगीस जाणार आहों कारण चि. अंबुताईचे (धुळीत बहिणीचे) लग्न आहे बेलगांवचे बाबाजठार यांच्या नातवाला देण्याचे ठरले आहे लग्न सोमवार ता. २८-५-२५ रोजीं आहे त्याच दिवशीं चि. गोपाळची मुंज आहे करतां आम्ही सर्व हुबळीहून कलघटगीस जाणार आहोत. लवकरच यावे अशी आशा आहे. सर्वांची प्रकृती बरी आहे

No. 18. आपल्या प्रकृतीस जपत जा. विवेकानंद. आपला. 435

प्रिय गंगूताई

Dear Dr,

Sorry for not having written to you for so many days though it has been my desire but you see we have heard nothing from you since a month. More in the next

Vinayak

To,
Dr. N. S. Hardikar
Am. C. P. U.
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U. S. America

436

५३१

श्रीराम

कलघटगी

ता. २९-५-२५

ती. रा. रा. नानण्णास दोन्दीकर जोडून शिकाल चरणी मस्तक ठेवून नमस्कार वि. वि. आपली पत्रे (ता. २३-३-२५ नं. १२ व ता. २८ मार्च २५ नं. १३) पोचली मजकूर थोडा जरी असला तरी वाचून फार फार मनास आनंद वाटला. मंगळवार तारीख १८ रोजी पहाटे ४।। वाजता हुबळीहून निघून आम्ही सगळी मंडळी (रामुअण्णा व अरविंद अक्का यांशिवाय सोडून) कलघटगीस १० वाजता येवून पोचलो रा. रा. भास्करही आमच्या बरोबर येथे आला आहे.

नानण्णा, आपण आता आतापर्यंत थोडा थोडा मजकूर लिहित आला आहा याचे कारण काय? मी आपणा कडून भरपूर मजकूराची पत्रे येतील म्हणून आतुरता प्रमाणे वाट पाहत आहे पण दर खेपेला पाहेतर वर मोजकी चार किंवा पांच ओळी असतात यामुळे मी किती अतुरतेने आपल्या पत्राची वाट पाहात असते तितकीच माझ्या मनाची निराशा होते. असो. मागे आपल्या कडून जितक्या कळकळीची पत्रे येत होती व आम्ही हकीकत कळावी म्हणून आपण अगदी हपापला होतां त्या प्रमाणे आता का ही आपल्याला वाटत नसेल असा मला तर जबर संशय येतो कारण मागच्या वर्षी एक दखील इतक्या थोडक्या मजकूराची पत्रे आली नव्हती या

५३४

खेपेला पाहिली काय एक दोनतीन पत्रें भरपूर
मजकुराची आली ती आली यांचे कारण काय कां
[illegible] आपल्याला कंटाळा आला मी खुशाल आहे
आपली खुशाली कळवावी एवढेच याच्या पली-
कडे मजकूरच असत नाहीं एवढाच मजकूर असतो
आपल्याला वेळ मिळत नसेल तर तसे कळवावे
म्हणजे माझ्या कडून आपल्याला त्रास पोचणार नाहीं
खरोखर नानण्णा आपल्याला आम्हाला सोडून जाऊन
फार दिवस झाले म्हणून आम्हांला आपल्याला आठवण
देखील होत नसेल पण आम्हाला मात्र तसे नाहीं
घटका ~~घटका~~ घटकी पावला पावली आपली आठव-
ण होते मी आता येथे लग्नाच्या गडबडीत आहे तरी
पण आपली आठवण होतेच. असो.

आपल्या पायाचे दुखणे पुन्हा वाढले आहे
हे वाचून फार वाईट वाटले उपाय नाहीं परमेश्वराच्या पुढे
आपले काहीं चालत नाहीं. आपण चहा पीत नाहीं
हे ऐकून फार फार आनंद झाला. मी ही कधीही चहा
पीत नाहीं. ती. रा. रा. बाबा व ती. सौ. अक्का यांची प्रकृती
बरी आहे कळावे. आपल्या प्रकृतीस जपत जावे
जास्त कमी लिहिल्या बद्दल रागावू नये आपल्या
पत्राची चातका प्रमाणे वाट पाहणारी आपली
गंगूताई

५३९

श्रीराम   कलघटगी
ता. १९-५-२५

ती. रा. रा. नानण्णास पोल्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं
मस्तक ठेवून नमस्कार वि. वि. आपली पत्रे (ता. २२-३-२५
नं. १८ व ता. २८ मार्च २५ नं. ११) पोचली मजकूर थोडा
जरी असला तरी वाचून फार फार मनास आनंद वाटला.
मंगळवार तारीख २८ रोजी पहाटे ४॥ वाजता हुबळीहून
निघून आम्ही सगळी मंडळी (रामुअण्णा व अरविंद अक्का
यांदोघांना सोडून) कलघटगीस १० वाजता येवून पोचलो
रा. रा. भास्करही आमच्या बरोबर इथे आला आहे.

नानण्णा, आपण आता आगदी थोडा थोडा म-
जकूर लिहित आला आहा याचे कारण काय? मी
आपणा कडून भरपूर मजकुराची पत्रें येतील म्हणून
चातका प्रमाणे वाट पाहत आहे पण दर खेपेला
पाहावे तर मोजकी चार किंवा पांच ओळी असतात
यामुळे मी किती आतुरतेनें आपल्या पत्राची वाट पाह-
त असते तितकीच माझ्या मनाची निराशा होते.
असो. मागे आपल्या कडून जितक्या कळकळीची पत्रें
येत होती व आम्ही हकीकत कळवावी म्हणून
आपण आगदी हपापलेला होता त्या प्रमाणे आता का-
हीं आपल्याला वाटत नसेल असे मला तर जबर
संशय येतो कारण मागच्या वर्षी एक देखील इत-
क्या थोडक्या मजकुराची पत्रें आली नव्हती या

No. 20

Hubli.

N39

3rd June 15.

My dear Nana,

We received from you. This time dear Gangutai can't write simply because she has followed Ambutai to Belgaum. Don't be angry. Last week I was seriously ill only malarial fever. Didn't enjoy marriage ceremony. Our fate will be tested just on the coming Monday. You shall know in the next. Gammainna had been here for a week for the ceremony. We feel too much of your absence.

पत्र नंबर ॥ श्रीराम॥ हुबळी

२१ ५५२

ता. २४-६-२९

ती. रा. रा. नानास दाभ्रीकर जोडून त्रि-
काळ चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार वि. वि.
आपली खुशाली समजली आनंद झाला. नानण्णा,
आपण आताशा आम्हाला विसरत चालला(त) असे
मला वाटते कारण पहिल्या वर्षी आपणास आमची
आठवण फारफार होत होती व त्या प्रमाणें आपण
पत्रें लिहीत होता पण यंदा खुशाली शिवाय
जास्त मजकूरच वाचण्यास मिळत नाहीं या-
चे कारण काय बरे असेल इतक्या लवकर आ-
पण आम्हाला विसराल असे वाटले नव्हते
पण तशीच आमचे. असो. विसरणें साहजीक आ-
हे आमच्या कडून आपल्याला कांहीं मिळण्याजो-
गे नाहीं म्हणून ~~[illegible]~~ कार्डावर वर्ष घालून नंबर घाल-
ण्यास विसरून गेले आहे पुढील खेपेस पत्र दे-
खील पाठविण्याची आठवण होणार नाहीं. असो.
गणूअण्णाच्या लग्नास जाण्याचा विचार आहे
इच्छा असल्यास बहुतक जाऊं. कळावे. आ. गं. भुतारे

Mr. Dhongade
sends to you his
best compliments.
More in my next.
Yours affly
Vinayak
Dear Bhaskar is here
only.

1445

To

Dr. N. S. Hardikar
University of Michigan
Ann arbor (Mich)
U. S. America

From.
R. K. Shevade
Hubli.
India

4445

PASSED CENSOR
40
BOMBAY

2 5 P.M.

ONE ANNA
POSTAGE & REVENUE

No. 22. 5543 Hubli
24th June

Dear N.S.

Why not in detail from you? Received your card containing two lines actually. Why so indignant your will. Bhaskar at Dor. G.S.'s marriage settled on Sunday coming 27th. When yours & you have even forgotten to number your letter. Sorry Vinayak.

To,
Narayan. Antra
Bardikar Esq.
University of Michigan
Ann Arbor (Mich.)
U. S. America

[P]ASSED CENSOR 80 BOMBAY

5545

पत्र नंबर ॥श्रीराम॥ ५५५ हुबळी

२४ ता. २५-७-२५

ती. रा. रा. तात्यास गंगूताईचे प्रेमपूर्वक दोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपणाकडून आलेली कांहीं पत्रे पोंचली आनंद झाला असेच आपण खुशाली कळवून आनंदवाल अशी आशा आहे. असो. मागें लिहिल्या प्रमाणें मुंबईस जावून येतांना सोलापूर, विजापूर बागलकोट येथे उतरत आलो आम्हास आज येवून ... दि. झाले. इथून जाण्यास कोणता प्रयत्न केला तो कळवावे ... नाहींसे झालेले पाहून फारफार आनंद. लो. परिषदेचे कार्य झाले ते समजावे म्हणून. सं. ज्यपत्र जाणे कळवावे.

No 25.

आपली गंगूताई.

My dear Dr,

Don't be Stern at my not writing to you last two weeks. Glad to read from you. Bapusaheb as at Kalghatagi for the change

of climate & Bhaskar at Dw
Both will attend the college
next term. Shanker is gone to
Baroda to study mechanical
engineering. Bhagirathi
has given birth to a female
child. Mr. Anantarao Tembe
died of the bad effect on the
body of [redacted] which you know

446

Yours
Vinayak

PASSED CENSOR
30
BOMBAY

447

N. S. Hardikar Esqr
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U.S. America

पत्र नंबर ॥ श्रीराम॥ पुणे

८३ ५५४

ता. ३०-६-२५

ती. रा. रा. नानासो पन्हाळकर जोडून निकाल चरणी मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपले (नं. २८) ता. ३-मे-२५ रोजी लिहिलेले पत्र मला ता. २८-६-२५ रोजी दुपारी पुण्यास मिळाले आनंद झाला पाठवले मला फारच आनंद झाला कारण पुष्कळ दिवसांत इतका मजकूर वाचण्यास मिळाला नव्हता. असो. मागील आठवडी लिहिल्या प्रमाणे शुक्रवार ता. २५ रोजी दुपारी मेलने (हुबळी) निघून दुसरे दिवशी सकाळी पुण्यास उतरलो. आज आम्हास पुण्यास येऊन ५ दिवस झाले आज रात्रीच्या गाडीने मुंबईस जाणार आहे अजून हुबळीची आलेली मंडळी म्हणजे मी वहिनी रामूअण्णा व टेंबेचे [illegible] व कृष्णा [illegible] मंडळी व आमच्या बरोबर मुंबई पर्यंत [illegible] करता रा. गणू अण्णाना घेऊन जाणार आहे पण नानांनी आपला या वेळेला मुंबई पर्यंत [illegible] करता येणे नाही म्हणून मला आपली [illegible] यांबद्दल आठवण होते व फारफार वाईट

वाटते. उपाय नाही. आम्ही कामें काय पाहिजे ते
गेला होता तो हुबळीस गेल्यावर लिहून कळ-
विन. आम्ही सोलापुरास परत जाणार आहो.
गणुअण्णाची बायको करीत काय आहे ते व
आजच्या आपल्या पत्राला उत्तर तिकडे गेल्या
वरच लिहिन. हरएक अजून तसेच आहे व पुढे
देखील जात नाही हे ऐकून मनाला फार वा-
ईट वाटले. पण लिहिणाऱ्यांना कळविण्यास येणार आहे.

कळावे. आ. गंगूताई

PASSED CENSOR 27 BOMBAY

Hardikar
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U.S. America

INDIA POSTAGE & REVENUE ONE ANNA

पत्र नंबर श्रीराम हुबळी

२१ 451 ता. २६-६-२५

ती. रा. रा. नानण्णारा चि. गंगूताईचे
प्रेमपूर्वक दोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं
मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपले कार्ड
पावले आनंद झाला. ता. २० रोजीच हुबळी
स आम्ही सर्वच मंडळी आलो व पुढे चार दिव-
सांनीच डाकडाकी बेळगांवास मुलींच्या पाठ
रावणी म्हणून मला पाठविण्यास आले
न मी गेले जातांना मी चि. विनायकास सांगून
गेले होते कीं आपल्याला पत्र पाठिव म्हणून
त्याप्रमाणें आज १५ दिवसा मागे एक कार्ड गे-
लेच आहे मी मागील आठवडा बेळगांवात
होते म्हणून आपणास पत्र पाठविले नाहीं
कालच मी येथे आले आहे पुढील रवि-
स पाकीट पाठवीन. चि. विनायक व शंकरण्णा
दोघेही नापास झाले. कळावे. गंगूताई

No 21

452

Hubli
16-6-15.

Dear Dr.

My [illegible] is unfavourable [illegible] trial of Shanker Govi[illegible]. Will try once more. S[illegible] itches horribly. Some devil is after me.

Vinayak

To,

N.S. Hardikar. Esq.
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U.S. America.

453

पत्रनंबर २६ ५०५ ॥श्रीराम॥ हुबळी

ता. २९-७-५५

ती. रा. रा. नानांस गंगूताईचे प्रेमपूर्वक दोन्ही कर जोडून त्रिकाल चरणी मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपले ता. १३-६-५५ (नं. २४) रोजी लिहिलेले २४ अक्षरी कार्ड पावले मजकूर समजला. आपली प्रकृती बरी आहे काळजीचे कारण नाही खरे पण नाना, मला चमत्कार वाटते की आपल्याला कार्डावर दरवेळेस चार अक्षरे जास्त खरडण्यास वेळ मिळू नये म्हणजे काय नहीतर आमचे झाले आपणा काय करणार असो. मारुघरची माडी तयार होत आली आहे ८-१५ दिवसात तयार होईल रस्त्याकडेच्या बाजूला व तुकाराममहाराजांच्या घराकडच्या बाजूला दोन्हीकडे दोन कमान आलेत व समोर भिंत चढविली नाही सज्जा चे केले आहे. चि. अरविंद दही भात पोटभर जेवू लागला आहे. कळावे

गं. ताई.

No. 26

455

Hubli
29/7/15

Dear Dr,

Your card to hand. Well with my studies & health. Rains have set up. Weather too bad. More in my next.

Yours affly
Vinayak

#4

N. S. Hardikar Esqr
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U. S. America

456

PASSED CENSOR BOMBAY

पत्र नंबर ५७   ८५७ ॥ श्रीराम ॥   हुबळी

ता. ५-८-२५

ती. रा. रा. नानण्णास गंगूताईचे प्रेमपूर्वक दोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. या १५ दिवसात आपणा कडून पत्र नाहीं त्या मुळे माझ्या मनाला स्वस्थता नाहीं ज्या दिवशी आपले पत्र माझ्या हाती पडेल तो दिवस सुदीन असे मी समजेन. असो. इकडील सर्व मंडळी खुशाल आहेत आपल्या प्रकृतीस जपत जावे. अभ्यास कसा काय चालला आहे हसन कसे आहे जेवणात कायता फरक केला ते कळवावे पत्राची वाट चातका प्रमाणें पाहणारी आपली.

प्रिय गंगूताई.

No. 27

458

Hubli
5/8/15.

Dear Nana,

Nothing this time. May receive. We had a leave [illegible] on account of the anniversary of the declaration of the war of our rulers & prayers were offered in their names to get success. All right. I hope the same with you.

Yours affly,
V. [illegible]

459

PASSED C[illegible] BOMBAY

HUBLI 5

INDIA POSTAGE

R. S. Hardikar Esq
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U. S. America

1160

Hubli

9/8/15.

My dear Nana,

Yours to hand duly. Strange to see that there were two ~~plague~~ infected cases just two days before while I was glad to write to you of the fact last time. We have been inoculated. We are all well here & hope the same with you. Prof. Ram Murti Sandow had three more performances here and an interesting .. sympm last Saturday on concentration for an hour and a half. Quite interesting.

More in my next.

Your affe.
Vinayak

तारीख २५-७-१५ (नंबर ३०) रोजी लिहिलेले कार्ड

ता. ३-८-१५ रोजी मिळाले

461

No. 30.

Hubli.
19th aug. 15.

My dear N.S.,

Yours to hand duly 2 cards & a letter simultaneously. Extremely glad to read them. Saw your portraits. I too bear the same opinion as regards it which [illegible] has written. What of your examination? Please let me know the duration of days & nights in America & the seasons, lasting from what months to what.

I am well with my health as well as studies. All well. Enjoyed नागपंचमी & Ladoos are awaiting you. More in my next.

Yours affly.
Vinayak.

लिहिण्याचे सोडले नाहीं.

तातण्णा, आपणास जास्त मजकूर लिहिण्यास वेळ मिळाला नाहीं तरी माझ्याकडून जास्त मजकूर मागविण्याचा आपल्याला पूर्ण अधिकार आहे असे मी तर समजून आहे आता या वर आपल्या मनात काय आहे कोण जाणे. मनोरंजनातील लेख वाचण्यास मिळाले होते त्या वरून आपले विचार मला थोडथोडे समजू लागले आहे पण आपण पुढे आमच्या बरोबर प्रेमाने वागाल की कसे वागाल ते आताच सांगता येत नाहीं. इकडील सर्वत्र मंडळी खुशाल आहेत आपल्या प्रकृतीस जपत जावे आपला फोटो पाहून आनंद झाला पण पुढील स्पेस तिकडूल पोषाकात पाया पासून डो-की पर्यंत काढलेला असा एक मला आपला फोटो पाहिजे आहे तर पाठवून द्याल काय ? कळवावे. या पत्रा सोबत फोटो पाठवून देत आहे पोंचल्याचे कळवावे. कळावे. आपली.

प्रिय गंगूताई.

पत्र नंबर
२९

॥ श्रीराम ॥

हुबळी

गुरुवार ता. १९-८-१५

ती. रा. रा. नानास प्रेमपूर्वक दोन्हीकर जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपलीं ता. २०-६-१५, २८-६-१५, ४-७-१५ (नंबर २५-२६-२७) रोजीं लिहिलेलीं आहेत ही तिन्ही पत्रें एकाच दिवशीं माझ्या हातीं पडलीं. नाना, फार दिवसात साडे महिन्यात म्हणाना इतक्या मजकुराने भरलेले पत्र मला वाचण्यास मिळाले नव्हते या खेपेला आपली भेट नंबर तीन याच्या सहित सविस्तर मजकुराचे पत्र ता. १२-८-१५ रोजी पडले खरोखर त्या दिवशी मला किती आनंद झाला हे माझ्या मारसोला (लिहवतायेत नाहीं म्हणून) पत्र रूपाने लिहून कळविता येत नाहीं मीते पत्र ५-६ वेळा वाचले असेल तरी माझ्या मनाची तृप्ती झाली नाहीं. असो.

नानण्णा, सहा तासा पेक्षा कमी जर झोप घेतली तर प्रकृती बिघडते अशी जर आपली पूर्ण खात्री झाली आहे तर कमी झोप घेवून प्रकृती बिघडवून घेण्यास कोण बरे आपले मत देईल अर्थात कोणीच नाहीं तेव्हां माझे मत असे आहे कीं आपण एक तास जास्त झोप घेतली तरी हरकत नाहीं पण प्रकृतीस कन्यांही जपत असावे निव्काळजी पणा उपयोगाचा नाहीं आपणास जर वेळ मिळत नसला तर खुशाली नेवटीच कळवा पण त्रास करून घेवू नका. माझ्या कडून चुक झाली मी आपल्याला फार त्रास दिले आपल्या कडून मला क्षमा केली

जाणार नाहीं का ? मी पण आतां होता होईलतो कार्डावर
देखील जास्त मजकूर लिहीत जाईन मागेही पण लिहीत
होते. कुठेश, आपणा कडून काय चूक झाली आहे म्ह-
णून माझ्या कडे क्षमा मागता स्वाध्यायास देखील वेळ मिळ-
त नाहीं असे आपण लिहित असताना मी रागावून बसेन
काय नाहीं मी (माझा आपणावर पूर्ण विश्वास आहे) केव्हांही
आपणावर रागावणार नाहीं आपणास किती काम करावे लागते
याची मला कल्पना करवते पण मनाला किती जरी समजूत
घातली तरी स्वभाव वेळला असे वाटते कीं गेल्या सबंध
वर्षात नानण्णा कडून कार्ड आले नाहीं व थोडा असा मज-
कूरही वाचण्यास मिळाला नाहीं मग पंधरा का उसे आम्हा-
ला ते विसरले तर नसतील ना असे वाटून फारफार वाईट
वाटते पण लगेच ही कल्पना पार नाहींशी होते व त्यांना
वेळ मिळत नसेल आज नाहीं उद्या भरपूर मजकुराचे
पत्र वाचण्यास मिळेल असे वाटते व त्यातच आनंद मा-
नून घ्यावे लागते. मी आपणा तर्फे पाहिजे त्यांचे कडे
क्षमा मागण्यास तयार आहे पण आपण प्रकृतीस मात्र
जपले पाहिजे. असो. आज त्या महिन्या मागच्या फोटो
व आजच्या फोटो दोन्ही जर हातात धरून पाहिला तर मला
वाटते या स्वैपला आपण रोडला आता स्वैरना प्रकृतीस का-
य झाले होते म्हणून रोड झाला आहा ते न विसरता
कळवावे. शिवलीलामृत रामरक्षा चालू आहे श्रीराम नाम
मात्र झालेल्या दिवशी लिहिते नाहीं त्या दिवशी नाहीं पण

५65

पत्र नंबर
२५

"श्रीराम"

हुबळी

ता. २१-७-२५

ती. रा. रा. नानप्पास गंगूताईचे प्रेमपूर्वक दोन्हीकर जोडू-
न त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. आपल्या कडून
या खेपेस पत्र नाहीं पुढील आठवड्यात मिळेल अशी आशा
आहे. असो. मला वाचता येते म्हणून माझी किंमत खा-
ऊ लोट करण्याची नाहीं असे आपण समजता काय?
छे! तसे काहीं नाहीं आपण इतके शहाणे शिकलेले
असतांना आपण खाऊलोट करण्यास तयार आहां
मग आपल्या शहाणपणा पैकी शहाणे पण माझ्या जवळ
एक तिळाएवढा देखील नाहीं मग खाऊ लोटचे काय
त्याचे पलीकडचे दुसरे इत्यादि काम करण्यास देखील
माझी तयारी आहे. नानण्णा, मला वाचता येते म्हणून
मी खाऊलोट करणार नाहीं काय नाहीं आपल्या दवा-
खान्यात हे काम जर मी केले तर त्यात मला भूषणच
आहे. नाना, मला नाहीं वाटत कीं मी पसंत केलेल्या
मुलीस आपण तक्रार न काढता करून घ्याल असे.
किती जरी आता आपण नाहीं म्हणाला तरी तिक-
डून आल्यावर थोडे तरी सुधारलेले मला दिसले त-
रच मी आपल्याला सांगेनच त्याला काहीं कमी कर-
णार नाहीं. असो. पुण्यास ६ दिवस होतो मुंबईस दोन
दिवस होतो सोलापूरास दोन दिवस होतो विजापूरास एक
दिवस होतो बागलकोटास दोन दिवस होतो. पुण्यास बेळ-

५६६

बाग व तुळशीबाग हे दोन पाहून आलो दुसरे काहीं
आम्हाला कोणी दाखविले नाहीं मुंबईस अपोलो बंदरा
वर एकदा गेलो होतो बॅकबे वर दोनदा गेलो होतो
आणि व्हिक्टोरीया गार्डन व मुझियम ~~एवढे~~ एवढे पाहून
आलो. चि. सौ. सिंधूही आमच्या बरोबर मुंबईस आली
होती मुंबईहून परतांना तळेगांवास उतरलो होतो
तेथे काचकारखाना पाहण्यास सांपडला कारखाना
पाहण्यासारखा आहे काम चालू असतांनाच पाहण्यास
गेलो होतो तळेगांवास एक दिवस होतो. सोलापुरास
रूपाभवानी म्हणून एक देवी आहे त्या देवीला गेलो
होतो दुसरी कडे कोठेही गेलो नाहीं विजापुरास सग-
ळ्यां कडे पाहण्यास गेलो होतो. एकूण आम्हाला प्रवासा
ला सोळा दिवस लागले. रा. गणुअण्णांचे लग्न चांगले
झाले त्यांच्या सासरची मंडळी चांगली आहेत पण
मुलगी स्वरूपानी चांगली नाहीं कशी काय आहे
हे रा. हरिभाऊ कडून समजलेच आहे. पुन: माझ्या
कडून समजण्याचे कारण नाहीं.

तात्या, जेवणात कोणता फरक झाला आहे
व आता खाणावळीत जेवता कीं हातांनीच करून
घेता आपली प्रकृती कशी काय आहे अजून जोशीकेत
किती दिवस रहाणार ते कळवावे आमच्याकडे आपल्या प्रकृती
विषयी काहींच लिहित नाहीं याचे कारण काय माझी
प्रकृती ठीक आहे एवढेच दरखेपेला लिहित असतां

~~४०६~~ ५६७

पाहून जास्त हकीकत आपल्या कडून समजेनाशी झाली
आहे या पत्राला तरी भरपूर मजकूराचे उत्तर मिळे-
ल अशी आशा आहे. चि. बिपीन अरविंद इंदुमती यांची प्रकृती
ठीक आहे. रा. भास्कर चार दिवसा खाली येथे आला होता
दोन दिवस होता रा. बापुअप्पा अजून कळघटगीतच आहेत.
शेवडेटेंबे कंपनीस पाठविण्या करता आपण एक पत्र पाठविले
आहे असे मातो मला लिहिला त्याची एक प्रत तुजकडे
येईल असे त्या पत्रांत होते पण अजून पर्यंत ते पत्र
माझ्या हाती मिळाले नाहीं मी पुण्यास गेले होते तेव्हां
गणूअप्पास व लखूकाकास विचारिले पण गणूअप्पा म्हणाले
कीं स्वकीत आहे पु हुबळीला गेल्यावर पाठवून देईन
अजून पर्यंत पाठवून दिले नाहींत. आपल्या प्रकृतीस जपत
जावे. बिपीन पहिली ईयत्ता पास होवून दुसरीत गेला आ-
हे चि. अरविंद शाळेला जात असतो. इकडील व कळघ-
टगीकडील सर्वत्र मंडळी खुशाल आहेत कळावे.

आपली प्रिय
गंगुताई.

पत्र नंबर २ ॥श्रीराम॥ ५६४ हुबळी

ती. रा. रा. नानप्पास नमस्कार. वि. वि.

आपल्या कडून यांसी रवपेलां पत्र नाहीं. ती. गं. काकी चार दिवसांखाली कलघटगीला गेल्या इकडील व कलघटगी कडील सर्वत्र मंडळी खुशाल आहेत आपल्या प्रकृतीस जपत जावें कळावें. आपली गंगुताई.

ता. १२-८-२५

No 33.

471

Kelghat

16-8-15.

My dear Nana,

We all came here owing to the sudden outbreak of plague there just near our house. We are inoculated. Have no care. Mothy and Ramanne have not come up here. Sister could not write this time. You can imagine. All well here & hope the same with you & What is the result of your exa?

पत्र नंबर ॥श्रीराम॥ हुबळी
३०. ५७३ ता. २६-८-१५

ती. रा. रा. नानण्णास प्रेम पूर्वक धोन्डीकर
जोडून त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून नमस्कार. वि. वि. या आठवड्यांत आपल्या
कडून पत्र नाहीं पुढील आठवडी मिळेल
अशी आशा आहे. नाना, आपण येथे असतांनाच रस्ते पाहिलेल्या खिडकीस जाळी लावणार होतां पण आज पर्यंत त्यांचा योग येऊन आला नव्हता आज लावून द्यावी
लावूं असें ठरविलें होते पण आज या
सारा दिवसा खाली जाळी लावलेली त्या दिवशी ऐकली आणि सर्वांना खाली नानण्णा आज येथे नाहीं म्हणून वाईट वाटले
असो. सर्वांची प्रकृती बरी आहे आपल्या प्रकृतीस जपत जावे. कळावे. आपली गंगूताई.

No. 28.   469   Hubli

12 8/15.

My dear Nana,

Nothing from you. Still expecting. All well & hope the same with you. How is your health? What of your exa.

Yr
Vinayak

PASSED CENSOR
BOMBAY
21

470

Hardikar Esqr
University of Michigan
Ann Arbor (Mich)
U S America

No-30 474 26 8/15.

Dear NS,

all well & hope
the same with you. more
in my next.

Yours aff.
Ushewade.

PASSED CENSOR
BOMBAY

475

N. J. Hardikar Esq.
University of Michigan
Annarbor (Mich)
U.S. America

25
5 P.M

INDIA POSTAGE & REVENUE
ONE ANNA

POST

WRITING SPACE

No rain as yet.
More in my next.

Yours aff
Vinayak.

From
Shevade. V.K.
Kalghatgi
Bombay
India

To,

Narayan Subrao
Hardikar
University of Michigan
Ann Arbor (Mich.)
U.S. America

476

No. 25.

Hubli
21st July 15.

My dear Nana,

Nothing from you during this week. I had been to Kalghatgi on cycle day before yesterday on some particular business. I was there for some 10 hrs. Baba & Ayya are well. All well here & hope the same with you. I am well with my studies & health. More in my next.

Yours affly
Vinayak

ROLL NO 23

DR. N. S. HARDIKAR
(PAPERS)

8th INSTALMENT

CONTD. FROM:- FILE NO 2 PAGE 42
TO
FILE NO 5 PAGE NO 476

S.P.A - J.K.J
21.7.84

CONTD.

MICROFILMED

AT

K.H.I GHATAPRABHA

MICROFILMED BY

NEHRU MEMORIAL MUSEUM AND LIBRARY

NEW DELHI